

Canadian
International
Development
Agency

Agence
canadienne de
développement
international

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

КВАРТАЛЬНИЙ ЗВІТ ПРО ЗАХОДИ ПРОЕКТУ

МУНІЦИПАЛЬНА ПРОГРАМА ВРЯДУВАННЯ ТА СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Квітень – червень 2008

Подяка нашим партнерам

Національні партнери

	Івано-Франківська міська рада		Житомирська міська рада		Рівненська міська рада		Калинівська міська рада
	Новоград-Волинська міська рада		Галицька міська рада		Миколаївська міська рада		Сакська міська рада
	Кіровська міська рада		Голопристанська міська рада		Кагарлицька міська рада		Джанкойська міська рада
	Вознесенська міська рада		Українська міська рада		Нововолинська міська рада		Щолкінська міська рада
	Могилів-Подільська міська рада		Львівська міська рада		Долинська міська рада		Рубіжанська міська рада
	Академія муніципального управління		Рівненська обласна державна адміністрація		Івано-Франківська обласна державна адміністрація		Тульчинська міська рада
	Постійна комісія Верховної Ради АР Крим з питань місцевого самоврядування та адміністративно-територіальної реформи		Комітет Верховної Ради України з державного будівництва та місцевого самоврядування		Українська асоціація місцевих та регіональних влад		Бахчисарайська міська рада

Міжнародні партнери

	Canadian International Development Agency		Schweizerische Eidgenossenschaft Confédération suisse Confederazione Svizzera Confederaziun svizra Swiss Agency for Development and Cooperation SDC		NORWEGIAN EMBASSY
---	---	---	---	---	-------------------

Досягнення проекту були б неможливими без підтримки та співпраці міст-партнерів нашої програми, зокрема, міст Івано-Франківськ, Рівне, Житомир, Галич, Новоград-Волинський, Миколаїв, Кіровське, Гола Пристань, Кагарлик, Вознесенськ, Українка, Могилів-Подільський, Львів, Рубіжне, Долина, Тульчин, Калинівка, Саки, Джанкой, Щолкіне; Української асоціації місцевих та регіональних влад, Комітету Верховної Ради України з державного будівництва та місцевого самоврядування, Міністерства з питань житлово-комунального господарства України, Академії муніципального управління, Івано-Франківської та Рівненської обласних державних адміністрацій, Постійної комісії Верховної Ради АР Крим з питань місцевого самоврядування та адміністративно-територіальної реформи а також міжнародних партнерів, зокрема, Канадської агенції з міжнародного розвитку, Швейцарської агенції розвитку та співробітництва та Посольства Королівства Норвегії в Україні. Команда проекту висловлює щирю подяку їм за їхню підтримку та співпрацю. Аналогічно, команда МПВСР хотіла б подякувати за співпрацю всім інституціям/людям, залученим до процесу впровадження програми, зокрема, керівництву ПРООН, Бізнес-центру, та іншим структурним підрозділам в Україні, а також громадянам, службовцям муніципалітетів, працівникам закладів освіти, членам бізнес-громад, неурядовим громадським організаціям, засобам масової інформації, іншим приватним і громадським організаціям.

ПРООН/МПВСР

Головна статистична інформація про заходи Програми у 2-му кварталі 2008 р.

№	Заходи	Станом на кін. 2007	1 квартал 2008	2 квартал 2008	Всього з '04
1	Територія, охоплена заходами				
a	Області (включаючи АР Крим)	12	-	-	12
б	Міста	21	-	1	22
2	Інституційний розвиток				
a	Організації жителів	264	21	24	309
б	Мережі навчальних закладів	12	-	-	12
в	Мережі бізнес-структур	2	-	-	2
г	Мережі громадських організацій	4	1	1	6
д	Муніципальні ради сталого розвитку	4	-	-	4
е	Національний форум міст-партнерів	1	-	-	1
є	Національний форум ВНЗ-партнерів	1	-	-	1
3	Членство				
a	Кількість громадян – всього	30373	2413	33990	32786
i)	Жінок	17544	1363	19601	18907
ii)	Чоловіків	12829	1050	14389	13879
б	Загальноосвітні та дошкільні навчальні заклади	206	2	3	211
в	Неурядові громадські організації	54	7	18	79
г	Бізнес-структури	31	-	-	-
4	Розвиток людських ресурсів				
a	Кількість впроваджених заходів із РЛР	211	10	12	233
б	Вигодонабувачі / учасники – всього	5034	340	233	2607
5	Покращення якості життя людей				
a	Підтримані проекти місцевих громад	141	-	28	169
б	Загальна вартість проектів (тис. грн)*	16799.9	-	3091.8	19891.7
i)	Внесок громади	2014.2	-	405.5	2419.7
ii)	Частка міської ради	8572.5	-	1436.7	10009.2
iii)	Частка ПРООН та ін. міжнародних донорів	5576.9	-	914.8	6491.7
iv)	Частка інших місцевих донорів	636.3	-	334.8	971.1
в	Рівень впровадження проектів				
i)	Перерахована сума, (тис. грн.)*	12390.3	552.5	456.4	13399.2
ii)	Завершені проекти	88	3	30	121
г	Прямі вигодонабувачі проектів				
i)	Жінки	97320	-	5826	103146
ii)	Чоловіки	28678	-	4668	33346
iii)	Діти	22583	-	5159	27742
6	Мобілізація та використання ресурсів, дол. США	Бюджет на 2008	Викорис-тано в 1 кв.	Викорис-тано в 2 кв.	Вико-нання, %
a	Івано-Франківська міська рада	182466	69977	171553	76.0
б	Рівненська міська рада	4508	0	2434	54.0
в	Голопристанська міська рада	108	0	0	0.0
г	Новоград-Волинська міська рада	3352	0	1895	4.4
д	Кіровська міська рада	1002	0	519	52.0
е	Миколаївська міська рада	13184	11657	13211	100.2
є	Галицька міська рада	1084	0	0	0.0
ж	Кагарлицька міська рада	496	0	0	0.0
з	Нововолинська міська рада	16467	13150	14188	86.0
и	Вознесенська міська рада	1527	0	36692	70.0
і	Могилів-Подільська міська рада	7982	0	8146	102.1
i	Програма розвитку ООН	250000	157874	155155	62.1
й	ШАРС	54400	0	33038	61.0
к	Посольство Норвегії	4440	1675	4462	100.5
	Всього	541016	254333	441293	74.3

* 1 дол. США = 4.63 грн. (червень 2008)

Перегляд основних досягнень МПВСР протягом другого кварталу 2008

Основними завданнями протягом кварталу були наступні:

- Розбудова спроможності центральних органів влади в сфері фінансової та адміністративної децентралізації
- Посилення спроможності місцевої влади прозоро визначати та впроваджувати стратегії місцевого розвитку, надавати послуги публічного характеру та прискорювати місцевий економічний розвиток.
- Підвищення спроможності громад покращувати якість свого життя.
- Збільшення поінформованості громадськості щодо ВІЛ/СНІДу, ґендеру, прав споживачів в містах-партнерах.
- Концентрація діяльності на підпроекті КАМР в АР Крим та ШАРС в Вінницькій області та АР Крим.

Основними досягнення МПВСР протягом кварталу стали:

1. Реформи в сфері законодавства та політики:

- 6 червня, 2008 було підписано Меморандум порозуміння між ПРООН в контексті МПВСР та Міністерством з питань житлово-комунального господарства України в ході зустрічі за участю Френсіса О'Доннелла, Постійного Координатора Системи ООН та Постійного Представника ПРООН, та Міністра Олексія Кучеренка, з метою сприяння утвердженню принципів сталого розвитку, організаційної, методологічної та наукової підтримки реформи житлово-комунального господарства та покращення якості громадських послуг, що надаються жителям.
- Ініційовано аналітичне дослідження «Існуючий досвід МПВСР щодо сприяння сталому розвитку та місцевому демократичному управлінню для покращення надання громадських послуг на місцевому рівні в містах України» з метою вироблення ряду рекомендацій для розповсюдження підходу місцевого розвитку, орієнтованого на громаду, на загальнонаціональному рівні.

2. Розбудова інституційного потенціалу:

- Створено 24 організації жителів (ОЖ) за участю 19601 жінок та 14389 чоловіків;
- Система управління якістю муніципальних послуг відповідно до ISO 9001:2000, впроваджена в м. Вознесенськ за підтримки ПРООН/МПВСР, успішно пройшла зовнішній аудит. Отримання сертифікату на підтвердження відповідності заплановано на 3-ій квартал 2008 р.
- На основі досвіду проектів міст-партнерів, підтриманих ПРООН, з питань стратегічного планування розвитку міста та впровадження системи управління якістю муніципальних послуг згідно з ISO 9001:2000, були розроблені навчальні матеріали для органів місцевого самоврядування.

3. Розвиток людських ресурсів:

- Протягом кварталу було проведено 12 заходів по розвитку людських ресурсів, з яких 2 було організовано МВП міст-партнерів та 10 – відділом управління проектом у м. Київ.
- На цих заходах власний потенціал підвищили 233 учасники; з них 39,5% - чоловіки та 60,5% - жінки.
- З 12 організованих заходів, було проведено 5 тренінгів по підвищенню поінформованості громадськості з питань ВІЛ/СНІДу, Цілей Розвитку Тисячоліття та ґендеру, 2 тренінги з питань інформаційно-комунікаційних технологій; 1 – конференція та навчання муніципальних відділів підтримки; 1 – круглий стіл, та 3 – ознайомчі візити.

4. Покращення якості життя – інфраструктурні проекти громад:

- Протягом кварталу фінансові гранти були надані для 33 проектів громад щодо сталого розвитку у містах-партнерах Івано-Франківськ, Кіровоград, Могилів-Подільський, Новолинськ, Рівне та Вознесенськ. Загальна сума наданих грантів становила 456,4 тис. грн., включаючи 16,9% з фонду ПРООН, 2,7% з фонду Посольства Норвегії, 19,8% з фонду ШАРС та 60,6% коштів, що надійшли від міських рад - партнерів.
- Протягом кварталу було завершено 30 проектів громад, що в підсумку становить 121 повністю завершений проект із часу започаткування Програми.
- Протягом кварталу 30 організацій жителів / мереж провели процедури громадського аудиту, в

яких взяли участь 4009 членів громад; аудит показав повну задоволеність членів громади заходами проектів та способом використання ресурсів.

- 28 проектів громад були схвалені для фінансової підтримки на загальну суму 3092 тис. грн., включаючи 3 проекти м. Івано-Франківськ, 2 – м. Новоград-Волинський, 1 – м. Долина, 5 – м. Гола Пристань, 1 – м. Могилів-Подільський, 2 – м. Рівне, 3 – м. Саки, 6 – м. Кіровське, 2 – м. Тульчин та 3 – м. Вознесенськ.
- Загальна вартість новосхвалених для впровадження проектів співфінансуватиметься зацікавленими сторонами в наступній пропорції: 46,5% - частка міст-партнерів, 29,6% - з фонду ПРООН/МПВСР та ін. міжнародних донорів; 13,1% буде надано громадами (ОЖ/мережами) та 10,8% надійде від інших місцевих донорів. Вигодонабувачами схвалених проектів стануть 5826 жінок, 4668 чоловіків та 5159 дітей.

5. ВІЛ/СНІД та впровадження ґендеру:

- Протягом кварталу організовано 2 кампанії для підвищення поінформованості громадськості з питань ВІЛ/СНІДу у містах Саки (АР Крим) та Тульчин (Вінницька область); та 3 кампанії для підвищення поінформованості громадськості з питань ґендеру – в містах Долина (Івано-Франківська область), Нововолинськ (Волинська область), та Рубіжне (Луганська область). Вони включали 2 тренінги для місцевих волонтерів, 2 тренінги для вчителів та медіа-заходи.
- У ході тренінгів було підготовлено 54 волонтерів з місцевої молоді у м. Саки та м. Тульчин.
- Також, ПРООН/МПВСР пройшла процедуру незалежного ґендерного аудиту, організовану Швейцарським бюро співробітництва, та отримала сертифікат відповідності базовим вимогам ШБС стосовно ґендерного інтегрування діяльності проекту.

6. Мобілізація та використання ресурсів

- Протягом кварталу для заходів Програми було залучено ресурси в обсязі 541 тис. дол. США, включаючи 250 тис. дол. США від ПРООН, 54,4 тис. дол. США від Швейцарської агенції з розвитку та співробітництва та 232,2 тис. дол. США в якості національного співфінансування.
- У другому кварталі цього року було використано, включаючи зобов'язання до сплати, 441,3 тис. дол. США (або 74,3%).

7. Результати комунікаційних заходів

- Протягом кварталу було відстежено 65 медіа-згадок про заходи Програми, з яких 9 були національного рівня та 56 - місцевого рівня.
- Серед 65 медіа-згадок, 32,4% були розміщені в газетах, 19,7% - у радіопрограмах, 19,1% у теленовинах та 36,9% - в газетах. Загалом з часу започаткування Програми у 2004 році, відстежено 882 медіа-згадки.

8. Зв'язки для синергії

- Із проектом ЄС та ПРООН «Спільнота споживачів та громадські об'єднання»: для спільних заходів щодо підвищення поінформованості про права споживачів на користь міст-партнерів.
- З ШАРС: для створення синергії з метою підтримки децентралізації в Україні.
- З проектом ПРООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду» для поширення досвіду по впровадженню підходу за участю громад, набутого МПВСР, на національному рівні.
- З Регіональним центром ПРООН у м. Братислава: для надання підтримки в популяризації підходу, заснованого на правах людини, та ґендерної інтеграції в програмах місцевого розвитку.

Плани на 3-й квартал 2008 року

- Підвищення потенціалу центральних органів влади щодо децентралізації фіскальних та адміністративних повноважень для підтримки місцевого розвитку, зокрема через організацію громадського заходу присвяченого якості води.
- Зміцнення потенціалу органів місцевої влади щодо прозорого визначення та реалізації стратегій місцевого розвитку, надання громадських послуг та сприяння місцевому економічному розвитку.
- Збільшення потенціалу посадових осіб органів місцевого самоврядування щодо надання громадських послуг на місцевому рівні.
- Збільшення потенціалу громад для реалізації покращення умов в соціальній, економічній та екологічній сферах через підтримку громадських проектів.
- Зосередження на підпроекті за підтримки Канадської агенції з міжнародного розвитку у АР Крим та Швейцарської агенції розвитку та співробітництва у Вінницькій обл. та АР Крим.

ЗМІСТ

Головна статистична інформація про заходи Програми 2 -му кварталі 2008 р., *ii*

Короткий виклад досягнень МПВСР у 2-му кварталі 2008 р., *iii*

Абревіатури, *vi*

I. Контекст, 1

- 1.1 Генезис Програми, **2**
- 1.2 Територія, охоплена заходами Програми, **3**

II Досягнення Програми, 4

- 2.1 Результати розвитку, **5**
  - 2.1.1 Реформи у сфері законодавства та політики, **6**
  - 2.1.2 Розбудова інституційного потенціалу, **8**
  - 2.1.3 Місцеві ініціативи сталого розвитку, **15**
  - 2.1.4 Розвиток людських ресурсів, **21**
  - 2.1.5 Громадська поінформованість про ВІЛ/СНІД та гендер, **29**
- 2.2 Менеджмент та ефективність, **33**
  - 2.2.1 Партнерства / Зв'язки, **33**
  - 2.2.2 Результати комунікаційних заходів, **34**
  - 2.2.3 Мобілізація та використання ресурсів, **38**
  - 2.2.4 Оглядові місії програми, **40**

III Уроки та можливості, 41

- 3.1 Нагромадження досвіду, **42**
- 3.2 Плани на майбутнє, **42**

Додатки

- 1. «Меморандум про порозуміння» між Міністерством з питань житлово-комунального господарства України та ПРООН, **44**
- 2. Місцеві проекти сталого розвитку: співфінансування, завершення проектів та статус вигодонабувачів на кінець 2-го кварталу 2008 р., **46**
- 3. Фінансові трансакції на місцеві проекти сталого розвитку станом на кінець 2-го кварталу 2008 р., **58**
- 4. Список учасників та розклад проведення візитів міських голів та осіб, відповідальних за прийняття рішень, з західних регіонів до м. Вознесеньск (Миколаївська обл.), **59**
- 5. Деталі щодо підпроєкту, що впроваджується за підтримки Швейцарської агенції розвитку та співробітництва, **60**
- 6. Деталі щодо проектів громад, що підтримуються Посольством Норвегії, **61**
- 7. Команда реалізації проєкту, **62**

Перелік таблиць

- 1. Досягнення МПВСР цільових показників розвитку у 2-му кварталі 2008 р., **5**
- 2. Інституційний розвиток у містах-партнерах у 2-му кварталі 2008 р., **10**
- 3. Короткий опис проектів по сталому розвитку за участю громад, схвалених протягом 2-го кварталу в містах-партнерах, **15**
- 4. Фінансовий статус ініціатив сталого розвитку, що впроваджуються місцевими партнерами, грн, **18**
- 5. Рівень завершеності проектів (на кінець другого кварталу), **18**
- 6. Результати громадського аудиту ОЖ/мереж у містах (квітень-червень 2008 р.), **21**
- 7. Заходи з розвитку людських ресурсів (квітень-червень 2008 р.), **21**
- 8. Тренінги з поінформованості / круглі столи у містах-партнерах протягом другого кварталу 2008 р., **23**
- 9. Кількість медіа-згадок (квітень-червень 2008 р.), **35**
- 10. Мобілізація та використання ресурсів у 2-му кварталі 2008 р. в розрізі донорів, дол. США, **38**
- 11. Використання ресурсів у 2-му кварталі 2008 за тематичними напрямками діяльності, дол. США, **39**

Перелік карт

1. Територія, охоплена заходами МПВСР, **3**

Перелік схем

1. Результати проведення ситуаційної оцінки в м. Долина, **13**
2. Проекти по сталому розвитку, схвалені протягом 2-го кварталу, за метою, **17**

Перелік вставок

1. Основні сфери співпраці Міністерства з питань житлово-комунального господарства України та ПРООН, **7**
2. Рубіжанський відділ місцевих ініціатив – для сприяння розвитку міста, **11**
3. Система управління якістю муніципальних послуг як ефективний механізм зміцнення співпраці між міською радою та громадою, **14**
4. Якісна питна вода для покращення здоров'я жителів у м. Долина, **17**
5. Громадські проекти в м. Івано-Франківськ – вплив на життя громади, **19**
6. Підтримка проектів за участю громад – для підвищення рівня незалежності громад у вирішенні власних проблем розвитку, **20**
7. Відгуки окремих учасників тренінгів, **23**
8. Перейняття досвіду для підвищення ефективності місцевого самоврядування, **27**
9. Молоді споживачі повинні знати власні права, **28**
10. Рекомендації щодо подолання кризового явища безробіття серед жінок, **30**
11. Відчуття єдиної родини, **35**

АБРЕВІАТУРИ

ОУ	Освітні установи
ОСББ	Об'єднання співвласників багатоквартирних будинків
БК	Будинковий комітет
ВК	Вуличний комітет
КК	Квартальний комітет
ОГ	Організація громади
ЦСРБ	Центр сприяння розвитку бізнесу
ІКТ	Інформаційно-комунікаційні технології
УЦРТ	Українські цілі розвитку тисячоліття
МПВСР	Муніципальна програма врядування та сталого розвитку
МПВРПГ	Муніципальна програма врядування та розширення повноваження громад
МВП	Муніципальний відділ підтримки
НГО	Неурядова громадська організація
ОЖ	Організація жителів
ОРЖР	Організація розвитку житлового району
СР	Сталий розвиток
ШАРС	Швейцарська агенція розвитку та співробітництва
КАМР	Канадська агенція з міжнародного розвитку
МСП	Малі та середні підприємства
грн.	Українська гривня
ПРООН	Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй

Розділ ПЕРШИЙ

КОНТЕКСТ

**Підтримка розширення повноважень громад
для сталого розвитку**

- 1.1. Генезис Програми, с. 2**
- 1.2. Територія, охоплена заходами Програми, с. 3**

1.1 ГЕНЕЗИС ПРОГРАМИ

Передумови

Підготовча фаза «Муніципальної програми врядування та сталого розвитку» (МПВСР) ПРООН в Україні була започаткована у квітні 2004 р. для розробки спільного та прозорого механізму локалізації принципів сталого розвитку. У 2005 році Програма увійшла у другу фазу своєї діяльності для демонстрації ефективності громадсько-приватного партнерства з метою вирішення соціальних, економічних та екологічних проблем у містах. Друга фаза Програми закінчилась 31 грудня 2007 року. Третя фаза – «Муніципальне врядування та розширення повноважень громад» – передбачена на період 2008-2010 рр. Програма зареєстрована Міністерством економіки України та виконується Програмою розвитку Організації Об'єднаних Націй.

МПВСР є частиною Програми місцевого розвитку (ПМР) ПРООН / Україна разом з іншими проектами, таким як «Програма розвитку та інтеграції Криму», «Чорнобильська програма відродження та розвитку», «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду» та «Створення безпечного середовища для молоді України». Програма місцевого розвитку слугує парасольковою програмою для сприяння підтримуваному громадянами місцевому розвитку та місцевому демократичному врядуванню в Україні через модель сталого розвитку за участю громад.

Мета, стратегія та схема виконання

Метою МПВСР є сприяння врядуванню за широкої участі громадян для покращення якості життя населення міст України. З цією метою, у 2008 році Програма зосереджуватиметься на досягненні таких результатів:

- Посилення потенціалу центральних органів влади щодо децентралізації фіскальних / адміністративних повноважень / відповідальності на користь місцевих органів самоврядування.
- Зміцнення потенціалу місцевих органів влади щодо прозорого визначення та реалізації стратегій місцевого розвитку, надання громадських послуг та прискорення місцевого економічного розвитку.
- Підвищення спроможності громад реалізовувати покращення місцевих соціальних, економічних та екологічних умов проживання.

За стратегією, Програма втілюється на засадах партнерства, що базується на зобов'язаннях щодо співфінансування, власності та сталості. Діяльність програми здійснюється через місцевих та національних партнерів з громадського та приватного секторів. Основними партнерами є міські ради, місцеві громади, Парламентський комітет із питань державного будівництва та місцевого самоврядування; Міністерство житлово-комунального господарства України; Українська асоціація місцевих та регіональних влад; вищі навчальні заклади та органи державної влади, такі як обласні державні адміністрації.

Використовуючи підхід соціальної мобілізації, Програма сприяє створенню відповідних організацій місцевих громад жителів, навчальних закладів, малих бізнесових структур та організацій громадянського суспільства. Ці організації засновуються в обраних містах України за принципами самопомоги та ефективного врядування. З допомогою інтервенцій Програми, інституційна спроможність цих організацій розбудовується таким чином, аби вони були спроможними планувати, мобілізувати ресурси та визначати пріоритети щодо вирішення своїх соціальних, економічних та

екологічних проблем у сталий спосіб, що, у кінцевому підсумку, призводить до досягнення українських Цілей розвитку тисячоліття. Це відбувається за підтримки відповідних міських рад та інших національних / міжнародних агенцій із розвитку. Міські ради включають плани громад до власних загальноміських планів розвитку та виділяють ресурси на впровадження таких планів. Таким чином, процес сталого місцевого розвитку відбувається у повному сенсі слова за принципом «знизу-вгору». Він рухається від місцевого рівня по всій схемі до національного рівня.

1.2 ТЕРИТОРІЯ, ОХОПЛЕНА ЗАХОДАМИ ПРОГРАМИ

Програма функціонує у 22 містах з 12 областей України, зокрема у містах Івано-Франківськ, Галич, Долина (Івано-Франківська обл.); Рівне (Рівненська обл.); Житомир, Новоград-Волинський (Житомирська обл.); Миколаїв, Вознесенськ (Миколаївська обл.); Кіровське (Донецька обл.); Гола Пристань (Херсонська обл.); Кагарлик, Українка (Київська обл.); Нововолинськ (Волинська обл.); Могилів-Подільський, Тульчин, Калинівка (Вінницька обл.); Львів (Львівська обл.); Рубіжне (Луганська обл.); Саки, Джанкой, Щолкіне та Бахчисарай (АР Крим).

Три міста приєдналися до Програми протягом 2004 року; 3 долучилися у 2005 році; 8 міст налагодили партнерство протягом 2006 року; 7 стали партнерами у 2007 році, та одне місто приєдналося в 2008.

Карта – 1 показує розміщення міст, охоплених заходами Програми, у розрізі років партнерства.

Карта - 1: Територія, охоплена заходами МПВСР

Де:

- Пілотні міста-партнери 2004 р.
- Міста-партнери 2005 р.
- Міста-партнери 2006 р.
- Міста-партнери 2007 р.
- Міста-партнери 2008 р.

Розділ ДРУГИЙ

ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМИ

2. Результати розвитку, с. 5

- 2.1.1 Реформи у сфері законодавства та політики, с. 6
- 2.1.2 Розбудова інституційного потенціалу, с. 8
- 2.1.3 Місцеві ініціативи сталого розвитку, с. 15
- 2.1.4 Розвиток людських ресурсів, с. 21
- 2.1.5 Громадська поінформованість про ВІЛ/СНІД та гендер, с. 29

2.2 Менеджмент та ефективність, с. 33

- 2.2.1 Партнерства та зв'язки, с. 33
- 2.2.2 Результати комунікаційних заходів, с. 34
- 2.2.3 Мобілізація та використання ресурсів, с. 38
- 2.2.4 Оглядові місії Програми, с. 40

2.1 РЕЗУЛЬТАТИ РОЗВИТКУ

У 2008 році ПРООН/МПВСР зосереджується на посиленні спроможності центральних органів влади проводити децентралізацію фінансових та адміністративних повноважень для підтримки місцевого розвитку; зміцненні потенціалу місцевої влади прозоро визначати та впроваджувати стратегії місцевого розвитку, надавати громадські послуги та сприяти місцевому розвитку; розбудові потенціалу громад самостійно покращувати місцеві соціальні, економічні та екологічні умови проживання. Прогрес в цих сферах відстежується за допомогою моніторингу цільових показників, визначених у робочому плані (Таблиця - I).

Таблиця – I: Досягнення цільових показників розвитку МПВСР у 2-му кварталі 2008 року

№	Очікувані результати	Донор, що підтримує	Річний цільовий показник	Фактичні досягнення (квітень - червень 2008)
1.	Посилення потенціалу центральних органів влади щодо децентралізації фінансових і адміністративних повноважень для підтримки місцевого розвитку	ПРООН, ШАРС	<ul style="list-style-type: none"> Розроблено та розглянуто Верховною Радою України Проект Закону про внесення змін до Закону «Про органи самоорганізації населення» Розроблено Проект закону про фінансування громад Пройшли навчання 50 посадових осіб центральних органів влади Поширено навчальний план по курсу «Сталий розвиток» (СР) Проведено 1 захід по просуванню реформи децентралізації 	<ul style="list-style-type: none"> Ініційовано вивчення досвіду МПВСР в сфері застосування підходу участі громад Розпочато процес відбору консультанта по фінансуванню громад
2.	Посилення потенціалу місцевих органів влади прозоро визначати і впроваджувати стратегії місцевого розвитку, надавати громадські послуги і сприяти місцевому розвитку	ПРООН, ШАРС, Посольство Норвегії, міські ради міст-партнерів	<ul style="list-style-type: none"> Проведено навчання для представників 15 обласних та міських рад 2 міські ради провели громадські слухання Розроблено ряд рекомендацій для удосконалення надання громадських послуг Проведено заходи в 2 містах для покращення надання громадських послуг Проведено тренінги для 50 державних службовців місцевого рівня та посадових осіб органів місцевого самоврядування Визначено дві міські ради з відповідними проектами для спільної реалізації 	<ul style="list-style-type: none"> Представники 22 міських рад пройшли навчання по стратегії спільного розвитку Анкета розроблена та поширена в містах-партнерах для подальшої розробки рекомендацій щодо покращення надання муніципальних послуг Пройшли навчання 28 місцевих державних службовців

3.	Зміцнення потенціалу громад для реалізації соціальних, економічних та екологічних умов проживання	ПРООН, ШАРС	<ul style="list-style-type: none"> • Створити 30 організацій жителів/мереж • Провести тренінги для 60 лідерів громад • Сформувати 4 МВП • У 4 містах створити МРСР • Надати фінансову та технічну підтримку 20 місцевим ініціативам СР (без участі у фінансуванні) • Надати технічну допомогу 5 місцевим проектам СР (без участі у фінансуванні) • 10 громад залучити до семінарів для активізації роботи з питань людського розвитку 	<ul style="list-style-type: none"> • Створено 24 ОЖ та 2 мережі • Пройшли навчання 23 лідери громад • Створено 1 МРСР • Схвалено 28 місцевих проектів СР з наданням фінансової та технічної підтримки • 5 громад залучено до семінарів для активізації роботи з питань людського розвитку
----	---	-------------	--	--

Опис досягнень Програми наведений у відповідному розділі. Результати, досягнуті у сфері законодавства і політики для місцевого сталого розвитку та надання громадських послуг, відображені у підрозділі «Реформи у сфері законодавства і політики» (2.1.1); здобутки у розбудові інституційної спроможності для врядування за широкої участі громадян висвітлені у підрозділі «Розбудова інституційного потенціалу» (2.1.2); підрозділ «Місцеві ініціативи сталого розвитку» (2.1.3) описує прогрес у покращенні якості життя; досягнення під проекту Швейцарського бюро співробітництва, розвитку людських ресурсів, ВІЛ/СНІДу та гендеру, описані у відповідних розділах (2.1.5, 2.1.6 та 2.1.7); заходи із дорадчої підтримки муніципального врядування та проектного менеджменту відображені у відповідному розділі «Менеджмент та ефективність» (2.2).

2.1.1 РЕФОРМИ В СФЕРІ ЗАКОНОДАВСТВА ТА ПОЛІТИКИ

Досвід здобутий на місцевому рівні, особливо у сфері децентралізації і місцевого самоврядування, виноситься Програмою для проведення діалогу і вдосконалення політики. Це здійснюється через дослідження у сфері політики, семінари, конференції, круглі столи та ін.

Налагодження співпраці між ПРООН та Міністерством з питань житлово-комунального господарства задля покращення житлової політики в Україні

У цьому кварталі було підписано Меморандум про порозуміння між ПРООН та Міністерством з питань житлово-комунального господарства України для співпраці щодо покращення житлової політики в Україні. Ця співпраця стала можливою завдяки попередньому діалогу на вищому рівні між представниками Міністерства з питань житлово-комунального господарства України та ПРООН в Україні протягом 2007 та 2008 років, у ході якого сторони визнали існування спільної основи для взаємовигідного співробітництва у сфері демократичного врядування із широким залученням громад.

Фото – І: Френсіс О’Доннелл – Постійний Координатор Системи ООН та Постійний Представник ПРООН, Йоанна Казана-Вишньовецька – Заступниця Постійного Представника ПРООН, Олексій Кучеренко – Міністр з питань житлово-комунального господарства України та інші учасники зустрічі.

Міністр з питань житлово-комунального господарства України, Олександр Савенко – начальник управління координації міжнародної технічної допомоги та міжнародних зв’язків, та Ігор Дяченко – радник з дипломатичних питань.

Під час зустрічі, Френсіс О’Доннелл привернув увагу учасників зустрічі до проектів ПРООН, зазначених у Меморандумі, зокрема, в тому числі до «Муніципальної програми врядування та сталого розвитку» та інших проектів, пов’язаних із сталим розвитком, демократичним врядуванням та наданням громадських послуг. Ці проекти спрямовані на посилення місцевого врядування та покращення якості життя людей у децентралізованому середовищі та впроваджуються у всіх регіонах України. Вони залучені до розбудови спроможності своїх партнерів через технічну та фінансову підтримку таких заходів, як ініціативи громад, підвищення рівня знань та навиків, сприяння розвитку бізнесу, розроблення заходів політики.

Робота, яку ПРООН виконує в Україні шляхом широкого залучення місцевих громад до процесу прийняття рішень щодо вирішення пріоритетних проблем у житлово-комунальному господарстві, освіті, охороні здоров’я, водопостачанні та водовідведенні та інших сферах місцевого розвитку, відповідає курсу Міністерства щодо формування житлової політики України, орієнтованої на громадян та умови їх проживання. Підкреслюючи це, Олексій Кучеренко зазначив: *“Найважливішим завданням Міністерства у формуванні сучасної житлово-комунальної політики є, з однієї сторони, зробити революцію у свідомості людей, мотивуючи їх відчутти себе громадою, спроможною приймати рішення та розв’язувати власні проблеми, та, з іншої сторони, створити сприятливе середовище для залучення інвестицій у житлово-комунальне господарство України. Ми раді, що ці наші зусилля знаходять підтримку від ПРООН”*.

Вставка - І: Основні сфери співпраці ПРООН та Міністерством з питань житлово-комунального господарства України

Згідно із Меморандумом, ПРООН та Міністерство співпрацюватимуть заради:

- Реформування та сталого розвитку житлово-комунального господарства, виробляючи національні орієнтири розвитку у цій сфері, а також збираючи та розповсюджуючи найкращі практики надання громадських послуг жителям (через зміни до політики та законодавства, наукові дослідження, комунікаційні заходи).

- Підвищення ефективності проведення проектів у галузі навколишнього середовища та ефективного використання енергії (наприклад, впровадження енергоефективних механізмів при наданні комунальних послуг, реалізація ініціатив щодо покращення застарілих систем водовідведення та поводження із твердими побутовими відходами).
- Створення та підтримки діяльності об'єднань співвласників багатоквартирних будинків та створення конкурентного середовища на ринку комунальних послуг, для чого розбудовуватиметься спроможність як громад, так і місцевих органів влади стосовно підвищення якості надання послуг.

Повна версія документу подана в Додатку – І. Статтю про подію можна знайти на офіційному веб-сайті ПРООН: <http://www.undp.org.ua/?page=news&news=477>.

Ініціювання досліджень для підтримки розвитку громад

Протягом кварталу ПРООН/МПВСР запланувала проведення аналітичних досліджень з різних питань, пов'язаних із підходом розвитку, орієнтованим на громади. Зокрема, теми досліджень включають такі:

- Аналітичне дослідження «Існуючий досвід МПВСР в сфері сприяння сталому розвитку громад та демократичному місцевому управлінню для покращення надання громадських послуг громадянам в містах України».
- Науково-технічне обґрунтування “Дослідження можливостей міжмуниципальної співпраці для покращення надання послуг через реалізацію спільних проектів”.
- Дослідження на тему “Сучасна практика та потенційні обсяги фінансування громадами для підвищення ефективності місцевого самоврядування за участю громад”.

Протягом кварталу було розпочато аналітичну роботу для вивчення набутого досвіду МПВСР, аби залучений для цього консультант розробив ряд рекомендацій щодо розповсюдження підходу розвитку за участю громади на національному рівні.

2.1.2 Розбудова інституційного потенціалу

ПРООН/МПВСР надає підтримку містам-партнерам у мобілізації місцевих громад жителів для створення об'єднань громадян (будинкових / вуличних комітетів, об'єднань співвласників багатоквартирних будинків та їхніх асоціацій і т.п.). Програма також сприяє освітнім установам, громадським організаціям та малому / середньому бізнесу у створенні їхніх мереж (асоціацій). Такі самоврядні організації засновуються за принципами демократичного врядування. Вони співпрацюють із міськими радами, обласними / районними органами влади для вироблення спільного бачення сталого розвитку. Впродовж кварталу в цій сфері було виконано наступні головні заходи:

А) Інституційний розвиток на місцевому рівні

Фото – 2: У процесі зустрічі з громадою щодо дитячого садка в Вознесенську

Процес інституційного розвитку складається із налагодження діалогу між зацікавленими сторонами, формування організацій або мереж громадян, розбудови їхнього потенціалу з питань врядування за широкої участі громадян, інституціоналізації (офіційного визнання) цих організацій та супроводження їхнього розвитку командами МПВСР / МВП. Ці кроки є важливими для закладення підвалин демократичного врядування на місцевому рівні, розбудови потенціалу місцевої громади щодо встановлення партнерства із місцевими органами влади та іншими організаціями розвитку, для залучення місцевих / зовнішніх ресурсів на впровадження ініціатив розвитку та сталості заходів спрямованих на розвиток.

Досягнення в інституційному розвитку у містах-партнерах у першому кварталі 2008 року наведено нижче:

- Створено 24 нових організацій жителів за участю представників та представниць 120 будинків (включаючи 92 багатоквартирних будинків), 694 жінок та 510 чоловіків.
- Створено 1 мережу НГО у м. Рубіжне, яка об'єднала представників 18 місцевих НГО.
- Створено 3 громадські організації навчальних закладів у м. Саки.

Відповідні дані з інституційного розвитку наведено у Таблиці – II. Таблиця відображає дані по 11 містах-партнерах, які мали досягнення в інституційному розвитку протягом кварталу.

Часто процес інституційного розвитку, започаткований Програмою, швидко просувається навіть без підтримки Програми. Наприклад, в м. Новоград-Волинський зусилля щодо активізації громадських організацій та залучення їх до місцевого розвитку призвели до створення нового об'єднання громадян – «Асоціації власників житла м.Новоград-Волинський», яка стала неприбутковою громадською організацією, орієнтованою на захист та дотримання прав громадян на покращення житлового господарства та умов проживання. Головним завданням Асоціації є заохочення співпраці між всіма об'єднаннями співвласників багатоквартирних будинків міста. Асоціацію було створено завдяки об'єднанню 8 ОСББ міста.

За період співпраці з Програмою, подібні асоціації та громадські організації було створено в м. Івано-Франківськ, Кіровське, Рівне, Нововолинськ та інших містах-партнерах.

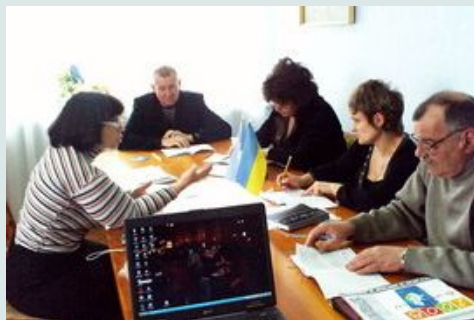

Таблиця – II. Інституційних розвиток у містах-партнерах у другому кварталі 2008 року

№	Місто	Організації розвитку житлових районів	Організації жителів (ОЖ)	Члени організацій жителів	Жінки	Чоловіки	Кількість будинків	Кількість домогосподарств	Кількість мереж шкіл	Кількість шкіл НГО	Кількість мереж НГО	Кількість членів мереж НГО
1	Всього до 2^{-го} кв. 2008	4	285	32786	18907	13879	892	20206	9	208	5	61
2	Прогрес у 2008 в розрізі міст											
2.1	Івано-Франківськ	-	1	65	34	31	70	-	-	-	-	-
2.2	Рівне	-	1	210	112	98	1	75	-	-	-	-
2.3	Долина	-	1	24	15	9	1	24	-	-	-	-
2.4	Гола Пристань	-	2	39	19	20	2	40	-	-	-	-
2.5	Кагарлик	-	2	57	26	31	1/ 10 priv	8/ 10 priv	-	-	-	-
2.6	Новоград-Вол.	-	7	382	229	153	7	208	-	-	-	-
2.7	Тулчин	-	2	34	19	15	2	23	-	2	-	-
2.8	Саки	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
2.9	Рубіжне	-	2	54	36	18	2	36	-	-	1	18
2.10	Миколаїв	-	2	225	135	90	2	89	-	-	-	-
2.11	Вознесенськ	-	4	144	69	45	4	62	-	-	-	-
3	Всього у 2-му кварталі 2008	-	24	1234	694	510	102	575	-	3	1	18
4	Всього станом на кінець 2-го кварталу	4	309	34020	19601	14389	994	20781	9	211	6	79

Головною організацією, відповідальною за сприяння інституційному розвитку на місцевому рівні, є муніципальний відділ підтримки (МВП), що створюється міськими радами – партнерами після підписання «Угоди про партнерство». Завдяки зусиллям МВП, місцеві жителі створюють організації громад та реєструють їх у відповідній правовій формі.

Процесом МПВСП передбачається, що з часом МВП на місцевому рівні стануть міжгалузевими Ресурсними центрами по підтримці ініціатив громад зі сталого розвитку. У містах існують успішні приклади таких організацій в різних організаційних формах. У деяких містах МВП створені як внутрішній відділ міської ради (див. Вставку - II), а в інших МВП функціонує як незалежна громадська організація.

Вставка – II: Відділ місцевих ініціатив в м. Рубіжне задля сталого розвитку за участю громад

Фото – 3: І. Божич, Голова відділу МВП, проводить тренінг для лідерів громади

Відділ місцевих ініціатив Рубіжанської міської ради був створений у вересні 2007 згідно з рішенням міської ради після підписання «Угоди про партнерство» із ПРООН/МПВСР (рішення Рубіжанської міської ради №24/12 від 5 вересня, 2007).

За рекомендаціями Програми, органोगрама міської ради передбачила пряме підпорядкування цього відділу міському голові, оскільки даний підрозділ повинен бути міжгалузевим відділом підтримки місцевих ініціатив. З усіх галузевих відділів міської ради, це – єдиний відділ, що підпорядковується безпосередньо міському голові.

Команда відділу місцевих ініціатив – І. Божич, керівник відділу, А. Адамчук, спеціаліст з активізації громади, - пройшла ряд професійних тренінгів, що проводилися ПРООН/МПВСР, отримала всі необхідні посібники та інструкції Програми та розпочала мобілізацію місцевих громад з метою планування та реалізації громадських ініціатив.

З того часу досягненнями відділу стали:

1. Проведення соціологічних опитувань щодо важливих питань місцевого розвитку, в т.ч. розвитку системи освіти, рівня безробіття та ін., оцінки місцевої ситуації представниками органів місцевої влади, перехресної оцінки місцевої ситуації громадянами.
2. Проведення заходів по інформуванні жителів громади: 2 семінари по проблемах місцевого розвитку; кампанія за підтримки ПРООН по підвищенню поінформованості жителів громади з питань гендеру, ВІЛ/СНІДу з проведенням спеціальних заходів, підготовлених місцевими волонтерами, включаючи 5 тренінгів, 2 круглих столи і т.п.
3. Підтримка інституційного розвитку: створення громадських організацій в дитсадку «Яблучко», школі № 7, школі № 1, ліцеї та коледжі; організація громадської ради як дорадчого органу при міському голові.
4. Надано підтримку 15 соціально важливим ініціативам жителів громади та громадських організацій, включаючи кампанію «За життя», «Цукерка замість сигарети», молодіжний фестиваль «Наповніть серце добротою» та ін.
5. Завершення відбору проектних пропозицій для участі в ПРООН/МПВСР, проведення тренінгів для лідерів громад, підготовка 2 проектів для подальшої їх реалізації.

Рубіжанський відділ місцевих ініціатив та ініційовані ним заходи, проведені в місті, виходять далеко за рамки проектів за підтримки ПРООН. Сфера діяльності охоплює багато аспектів місцевого розвитку, де відділ має змогу робити внесок та залучати жителів громади, реалізуючи їх ініціативи. У загальному, така діяльність зміцнює місцеві громади та підвищує рівень їх відповідальності за розвиток власного міста.

Ірина Божич, начальник відділу місцевих ініціатив Рубіжанської міської ради

В) Інформаційно-комунікаційні технології для міст-партнерів

ПРООН/МПВСР підтримує міста-партнери у розбудові їхнього потенціалу через сучасні інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ). ІКТ допомагають підвищити рівень доступу громадян до інформації про діяльність міських рад, а також до важливої інформації у сфері місцевого самоврядування, спільного врядування, сталий розвиток, інвестицій тощо. Відповідно до робочого плану Програми на 2008 рік, підтримка для

створення / покращення офіційних веб-сторінок була надана всім містам-партнерам, які звернулися до Програми з таким проханням.

Протягом кварталу було розроблено проект офіційної веб-сторінки м. Саки з метою встановлення кращого діалогу між міською радою та громадами, а також для зміцнення потенціалу міста щодо здійснення ініціатив спільного врядування на місцевому рівні. Розробники створили проект дизайну веб-сторінки та надали його на схвалення Сакській міській раді. У третьому кварталі веб-сайт буде наповнюватися інформацією, з подальшою його реєстрацією та розміщенням в мережі Інтернет.

Фото – 4: Офіційна веб-сторінка Сакської міської ради – дизайн головної сторінки

Ми вважаємо розробку офіційного веб-сайту м. Саки чудовою можливістю ділитися з громадою інформацією про всі проведені та заплановані заходи міської ради. Надіємося, що це також стане стимулом для громади надавати «зворотній зв'язок» щодо нашої діяльності як Сакської міської ради в сфері розбудови громадського потенціалу та вирішення важливих місцевих проблем. Ми раді, що проект щодо інформаційно-комунікаційних технологій є частиною офіційної програми МПВСР в рамках ПРООН для підтримки міських рад України.

Валерій Кузін, Секретар Сакської міської ради, АР Крим

C) Вироблення бачення сталого розвитку

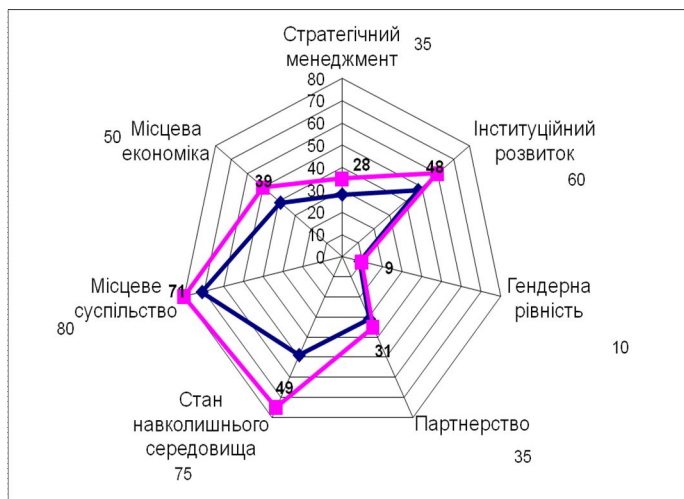
ПРООН/МПВСР передбачає необхідність вироблення міськими радами чіткого бачення рівня місцевого розвитку у світлі налагодження його сталості. Деякими інструментами, що застосовуються з цією метою, є оцінка рівня місцевого розвитку, стратегічне планування та спільне оцінювання організацій громад.

1. Оцінка рівня місцевого розвитку у м. Долина

Протягом 2-го кварталу, оцінка рівня місцевого розвитку була проведена в місті-партнері Долина. У процесі взяли участь 16 ключових респондентів, які дали оцінку семи основних сфер місцевого розвитку: стратегічний менеджмент, інституційний розвиток, гендерна рівність, місцеве партнерство, місцеве довкілля, місцеві громади та місцева економіка.

Інформація була проаналізована муніципальним відділом підтримки – громадською організацією «Центр підтримки та розвитку реформ» – для підведення підсумку, результати якого подані в діаграмі:

Аналізуючи діаграму, помітно, що показники міської ради є відносно високими: у сфері стратегічного менеджменту (28 балів з 35), партнерства (31 з 35), місцевого суспільства (71 з 80) та гендерної рівності (9 балів з 10). Такі результати досягнуто завдяки активній роботі міської ради по розбудові потенціалу місцевих громадських організацій та її активній політиці щодо створення об'єднань співвласників багато-квартирних будинків, що стала прикладом для наслідування багатьма містами та буде представлена до їхньої уваги пізніше цього року.

Діаграма - I: Результати оцінки місцевої ситуації у м. Долина

Оцінка також визначила потребу в громадських ініціативах, які були б націлені на покращення місцевого довкілля. Результат діяльності в цій сфері – 49 балів з 75. Така ситуація є досить типовою для міст України, де переважна більшість проблем розвитку на місцевому рівні асоціюються з застарілою та неефективною комунальною інфраструктурою, що спричиняє негативний вплив на умови довкілля.

На основі результатів оцінки місцевої ситуації, міська рада проведе глибокий аналіз основних місцевих потреб, визначить обсяг необхідної роботи для вирішення проблем. Такий аналіз надасть інформацію для обґрунтованого визначення пріоритетності міських ініціатив за участю громади.

2. Стратегічне планування за участю громади в м. Новоград-Волинський

У зв'язку з необхідністю започаткування раціональних практик стратегічного планування в містах, протягом 2006-2007 Програма надала підтримку в розробці «Стратегічного плану розвитку м. Новоград-Волинський до 2015 р.», який було схвалено рішенням Новоград-Волинської міської ради від 28го лютого 2008 р.

Для узагальнення досвіду планування стратегічного розвитку за участю громад та його використання для розбудови потенціалу міських рад - партнерів, протягом 2го кварталу ПРООН/МПВСР надала підтримку м. Новоград-Волинський на розробку навчальних матеріалів у формі інформаційної брошури, в якій наводиться опис досвіду та напрацювань у сфері стратегічного планування розвитку міста та особливостей цієї діяльності за участю громади. Метою розробки таких матеріалів є створення сприятливих умов для популяризації підходу розвитку, орієнтованого на громади, у містах-партнерах.

Підготовлений буклет містить інформацію по стратегічному плануванню, описує методи досягнення поставленої цілі, та участь громади у такій діяльності. Цільовою аудиторією буклету є всі зацікавлені сторони міст-партнерів, які бажають запровадити процес стратегічного планування, поширити головні ідеї Програми та популяризувати концепції та підхід, який використовує ПРООН/МПВСР. Буклет поповнить навчальні ресурси Програми для державних службовців та працівників органів місцевого

самоврядування та прискорить процес децентралізації та удосконалення управління на місцевому рівні.

Більш детальна інформація подана у Розділі 2.2.2 «Результати комунікаційних заходів / Дослідження та публікації».

3. Система управління якістю муніципальних послуг у м. Вознесеньск

Для підвищення інституційного потенціалу управління за участю громад, ПРООН / МПВСП надає підтримку містам-партнерам для удосконалення системи місцевого самоврядування, процесу надання послуг та покращення умов проживання громадян. Система управління якістю муніципальних послуг згідно із вимогами міжнародного стандарту ISO 9001:2000 є одним із пілотних проектів Програми у цій сфері.

Протягом кварталу, було розроблено навчальний матеріал з питань налагодження системи управління якістю муніципальних послуг у відповідності до міжнародних стандартів ISO 9001:2000, в якому описано відповідний досвід м. Вознесеньск (див. витяги з даного навчального матеріалу у Вставці – III).

Вставка – III: Система управління якістю муніципальних послуг як ефективний інструмент налагодження співпраці між міською радою та громадою

Відправною точкою у реалізації проекту стало розпорядження міського голови №188-р від 11 грудня 2006 року «Про початок впровадження системи менеджменту якості в виконавчих органах міської ради згідно із вимогами міжнародного стандарту ISO 9001:2000»

У відповідності до процесного принципу управління наданням муніципальних послуг, в ході роботи за проектом у Вознесеньській міській раді було ідентифіковано головні процеси, класифіковані у 5 основних груп: 1) процеси системи управління якістю; 2) відповідальність керівництва; 3) управління ресурсами; 4) процеси надання послуг (усього, 65 видів послуг); 5) вимірювання, аналізування, поліпшення.

За визначеними процесами було розроблено наступні категорії документів:

- 1) процедури - визначення головних процедурних вимог системи управління якістю; 2) інструкції;
- 3) технологічні карти процесів адміністративних послуг - для внутрішнього використання співробітниками виконавчих органів; 4) інформаційні карти процесів - для надання інформації громадянам; 5) формуляри документів та реєстри; 6) вимоги до телефонного спілкування із замовниками; та інші документи.

Перші результати запровадження системи управління якістю у виконавчих органах Вознесеньської міської ради дозволяють виділити такі переваги порівняно із традиційною схемою роботи:

Фото - 5: В. Федоров, Перший заступник Вознесеньського міського голови, ділиться досвідом щодо системи управління якістю.

Для органів місцевого самоврядування	Для громадян
- Підвищення рівня задоволеності замовників наданими якісними послугами та формування довіри громадян до влади;	- Спрощення взаємодії із органами місцевого самоврядування з приводу отримання певної послуги;

<ul style="list-style-type: none"> - Забезпечення прозорості і демократичності діяльності, запобігання корупційним явищам; - Підвищення загального та інвестиційного іміджу органів місцевого самоврядування; - Вивільнення часу співробітників для виконання своїх посадових обов'язків та підвищення орієнтації їхньої роботи на стратегію розвитку порівняно із попереднім виконанням поточних обов'язків; - Забезпечення гнучкої системи мотивації персоналу та підвищення їхньої задоволеності роботою в органах місцевого самоврядування. 	<ul style="list-style-type: none"> - Скорочення загальної тривалості часу отримання послуги з моменту звернення; - Зменшення можливості суб'єктивного впливу посадових осіб міської ради на прийняття рішення щодо надання послуги; - Максимум уваги з боку посадових осіб міської ради в процесі надання послуги; - Усунення можливостей особистого впливу чиновників на надання послуг; - Очевидна «видимість» процесу обслуговування та його результативність
---	---

Вались Федоров, Перший заступник Вознесенського міського голови

2.1.3 Місцеві ініціативи сталого розвитку

ПРООН/МПВСР має на меті покращення якості життя людей. Для цього Програма підтримує реалізацію пріоритетних проектів місцевих громад шляхом надання малих грантів за критеріями рівності, продуктивності і сталості. Ці проекти розробляються для безпосереднього покращення умов життя.

А) Місцеві ініціативи, затверджені протягом кварталу

Впродовж кварталу було затверджено 28 проектів місцевих громад загальною вартістю 3'091'900 грн., включаючи 3 проекти в м. Івано-Франківськ, 2 – м. Новоград-Волинський, 1- м. Долина, 5 – м. Гола Пристань, 1 – м. Могилів-Подільський, 2 – м. Рівне, 3 – м. Саки, 6 – м. Кіровське, 2 – м. Тульчин та 3 - м. Вознесенськ. Детальнішу інформацію про затверджені проекти наведено в Таблиці – III.

**Таблиця - III: Короткий опис місцевих ініціатив,
затверджених протягом 2-го кварталу 2008 року в містах-партнерах**

№	ОЖ / мережа	Мета	Загальна вартість (грн.)	Кошторисна вартість у співфінансуванні (грн.)					Вигодонабувачі
				ПРООН	ШАРС/КАМР	Міська рада	ОЖ / мережі	Інші донори	
Івано-Франківськ									
1	ОСББ Південний Бульвар, 33	Ремонт даху	141109	30443	-	96403	14263	-	151
2	Дитсадок №6	Ремонт даху	155981	30861	-	109416	15704	-	336
3	Школа №25	Встановлення вікон	164805	35000	-	105000	24805	-	2461
	<i>Всього</i>	*	<i>461895</i>	<i>96304</i>		<i>310819</i>	<i>54772</i>	-	<i>2948</i>
Новоград-Волинський									
4	ОК "Олійник"	Каналізаційна система	467000	53800	-	86700	91200	235300	116
5	Дитсадок №2	Ремонт даху	260500	53800	-	86700	20500	99500	229
	<i>Всього:</i>	*	<i>727500</i>	<i>107600</i>	-	<i>173400</i>	<i>111700</i>	<i>334800</i>	<i>345</i>
Долина									
6	ОК "Джерело життя"	Постачання питної води	180590	70000	-	70000	40590	-	62

	<i>Всього:</i>	*	180590	70000	-	70000	40590	-	62
Гола Пристань									
7	ОСББ Покришева,45	Ремонт труб в підвалі	31034	10992	-	16488	3554	-	34
8	ОСББ Озерянка	Ремонт даху	54011	19333	-	28999	5679	-	22
9	ОСББ Пенсіонерів	Ремонт даху	23347	8297	-	12445	2605	-	36
10	ОСББ Ластівка	Ремонт труб в підвалі	42368	15072	-	22609	4687	-	54
11	Дитсадок №2	Територія	92120	32983	-	49475	9662	-	545
	<i>Всього:</i>	*	242880	86677		130016	26187		691
Могилів-Подільський (співфінансування ШАРС)									
12	Школа №3	Встановлення вікон	103538	-	40556	49568	13414	-	2479
	<i>Всього:</i>	*	103538	-	40556	49568	13414	-	2479
Рівне									
13	Лицей	Ізоляція вікон	156972	34775	-	104325	17872	-	737
14	ОСББ Галицького	Ремонт даху	158920	34650	-	103950	20320	-	357
	<i>Всього:</i>	*	315892	69425		208275	38192		1094
Саки (співфінансування КАМР)									
15	ОСББ Іванової	Ремонт даху	63057	-	28106	28106	6845	-	50
16	ОСББ Кузнєцова	Ремонт даху	58363	-	25993	25993	6377	-	97
17	Дитсадок 13	Каналізаційна система	95335	-	42631	42631	10073	-	458
	<i>Всього:</i>	*	216755		96730	96730	23295		605
Кіровське									
18	ОСББ Молодіжний 18	Підвальні розгалуження	25365	8411	-	12617	4337	-	133
19	ОСББ Молодіжний 19	Система опалення	44365	15251	-	22877	6237	-	387
20	ОСББ Молодіжний 18	Підвальні розгалуження	34533	12252	-	18378	3903	-	234
21	ОСББ Молодіжний 6	Підвальні розгалуження	27453	9343	-	14015	4095	-	181
22	ОСББ «Гарний Будинок»	Підвальні розгалуження	57000	19800	-	29700	7500	-	497
23	ОСББ Шахтарська 24	Підвальні розгалуження	45390	15260	-	22891	7239	-	179
	<i>Всього:</i>	*	234106	80317		120478	33311		1611
Тульчин (співфінансування ШАРС)									
24	Дитсадок №4	Встановлення вікон	100400	-	45000	45000	10400	-	390
25	Дитсадок №3	Встановлення вікон	100400	-	45000	45000	10400	-	434
	<i>Всього:</i>	*	200800	-	90000	90000	20800	-	824
Вознесенськ									
26	Школа №4	Ремонт приміщення	106078	33257	-	61763	11058	-	1143
27	Школа №10	Ремонт приміщення	165441	51730	-	96070	17641	-	1783
28	Школа №8	Ремонт приміщення	136379	42644	-	79197	14538	-	2118
	<i>Всього:</i>	*	407898	127631		237030	43237		4994
	<i>ВСЬОГО:</i>	*	3092000	637954	227286	1486316	405498	335000	15653

Загальна вартість проектів співфінансуватиметься різними партнерами в співвідношенні: 46,5% - частка міських рад-партнерів, 29,6% - ПРООН/МПВСР (з цієї суми 74,2% надійде з фонду ПРООН та 25,8% - з фонду двосторонніх донорів – ШАРС та

КАМР); 13,1% буде надано громадами (ОЖ/мережі) та 10,8% - іншими місцевими донорами.

Згідно з даними, отриманими у 2-му кварталі, 15 проектів стосуються галузі енергоефективності та довкілля та 13 проектів мають соціальний характер. З усіх затверджених проектів, найпопулярнішими є: ремонт даху - 8 проектів; ремонт підвальних розгалужень - 7 проектів; встановлення нових енергозберігаючих вікон - 5 проектів; ремонт приміщень – 3 проекти; та інші (див. Діаграму – II для більш детальної інформації)¹.

Діаграма – II: Проекти місцевого сталого розвитку, схвалені протягом кварталу, за метою

Загалом, проекти принесуть користь 15653 громадянам з міст-партнерів, включаючи 5826 жінок, 4668 чоловіків та 5159 дітей. Детальнішу інформацію про ці проекти можна знайти в Додатку – II, а історію про розробку одного з них наведено у Вставці.

Вставка - IV: Якісна питна вода для згуртованих громадян міста Долина

Мешканці 17 приватних будинків по вул. Замкова, м. Долина згуртувалися навколо вирішення пріоритетної проблеми – відсутності доступу до питної води. На даний момент, мешканці будинків – членів кооперативу - не мають жодної системи водопостачання. Їх мешканці змушені ходити по воду до криниці, яка знаходиться на іншій вулиці, далеко від їхніх помешкань. Оскільки це єдина криниця на вулиці, то води всім не вистачає. Взимку вода у криниці часто замерзає, а в період дощів криниця оточена болотом. Вода у криниці неякісна, має жовтий колір та неприємний запах. Декілька разів мешканці будинків намагалися викопати та просвердлити нові криниці, але результати не були вдалими: води або взагалі не було, або вона мала жовтий колір та була непридатна для споживання.

Для розв'язання цієї проблеми, мешканці будинків сформували та зареєстрували громадську організацію – обслуговуючий кооператив «Джерело життя вулиці Замкової». Нова система водопостачання, запропонована громадою, буде під'єднана до центральної міської системи

¹ Потрібно зазначити, що ініціативи місцевого розвитку, як правило, мають комплексний вплив. В цьому випадку, з метою класифікації, судження робиться на основі оцінки визначального впливу проекту на громаду.

водопостачання. Це дозволить 62 жителям будинків споживати якісну питну воду, покращити санітарні та гігієнічні умови в будинках, вирощувати фрукти, овочі та займатися домогосподарством. Постачання води значно покращить умови життя та здоров'я мешканців будинків, одночасно дасть їм змогу заощаджувати кошти, які раніше витрачалися на купівлю питної води.

З цією метою, жителями створено обслуговуючий кооператив – один з видів громадських організацій, який дає змогу громаді мати власну систему водопостачання, яку вони самостійно утримають та використовують.

В) Фінансова підтримка місцевих проектів сталого розвитку за квартал

Протягом кварталу було проведено 33 перекази коштів для підтримки реалізації місцевих проектів сталого розвитку в містах-партнерах Івано-Франківськ, Кіровське, Могилів-Подільський, Нововолинськ та Вознесенськ. Детальнішу інформацію наведено в таблиці нижче.

Таблиця – IV: Фінансовий статус місцевих проектів сталого розвитку, що впроваджуються місцевими партнерами, грн.

N	ОЖ/мережа міста	Кількість трансакцій	Загальна сума, перерахована станом на кінець 2 кв. 2008 р.				Загальна сума до сплати в майбутньому у співфінансуванні				Рівень завершеності проектів (%)
			Фонд ПРООН	Фонд ШАРС	Посольство во Норвегії	Міські ради	Фонд ПРООН	Фонд ШАРС	Посольство Норвегії	Міські ради	
1	Ів.-Франківськ	21	42220.45	-	12527.01	190324.8	-	-	-	-	100%
2	Кіровське	2	2320.00	-	-	2320.00	-	-	-	-	100%
3	Могилів-Подільський	3	-	90047.29	-	37392.31	-	7495.00	-	7495.00	96.7%
4	Нововолинськ	1	515.00	-	-	4635.00	-	-	-	-	100%
5	Рівне	2	9857.00	-	-	11073.00	-	-	-	-	100%
6	Вознесенськ	4	22599.28	-	-	30601.72	72270.45	-	-	134216.6	57.5%
	ВСЬОГО:	33	77511.73	90047.29	12527.01	276346.8	72270.45	7495	-	141711.6	92.4%

У цілому, загальна перерахована сума підтримки становила 456 433 тис. грн., включаючи 17% з фонду ПРООН, 19.7% з фонду ШАРС, 2.7% з фонду Посольства Норвегії (перенесених з 2007 р.) та 60.6% з коштів міських рад- партнерів. Після цих трансакцій, 30 проектів були повністю завершені. Детальна інформація щодо сплачених траншів наведена у Таблиці – III.

Рівень завершеності проектів за період реалізації Програми наведений у Таблиці -V:

Таблиця – V: Рівень завершеності проектів (станом на кінець 2-го кварталу)

№	Рік	Кількість затверджених проектів	Кількість ініційованих проектів	Фінансовий рівень виконання			
				Повністю завершено	75-90%	Менше 50%	Середній рівень виконання, %
1	2004	11	11	11	0	0	100.0
2	2005	12	12	12	0	0	100.0
3	2006	39	39	39	0	0	100.0
4	2007	79	77	59	18	0	76.62
5	2008	28	2	0	0	2	0
	Всього	169	141	121	18	2	72.45

Протягом кварталу було завершено 30 проектів. Таким чином, на сьогодні із 141 ініційованих проектів, повністю завершено 121 проект, 18 проектів виконано на 75 – 90% та 2 проекти - на 15%.

Завершені проекти принесли очікувану користь та покращили умови життя чоловіків, жінок, молоді та дітей. Значно покращилися умови навчання в школах. У процесі виконання, проекти також зробили значний внесок в удосконалення управління на місцевому рівні. Вставки – V та VI розповідають про успіх проведених громадами заходів.

Вставка – V: Громадські проекти в м. Івано-Франківськ – вплив на життя громади

За період співпраці Івано-Франківської міської ради та ПРООН/МПВСР, яка розпочалась в квітні 2004, в місті було створено 106 організацій громад (органів самоорганізації населення), їх асоціацію та мережу шкіл. Ці організації громад реалізували 86 проектів, використовуючи підхід самопомогти для покращення якості життя.

Більшість реалізованих проектів були пов'язані з сектором енергозбереження та довкілля через ремонт підвальних розгалужень, капітальний ремонт даху, встановлення лічильників тепла, ремонт сходів; заклади освіти застосовували проектний підхід для розв'язання проблем встановлення нових енергозберігаючих вікон, реконструкції системи водопостачання та водовідведення, покращення санітарних умов, побудови спортивних майданчиків, ремонту шкільних їдалень та іншого.

Загальна вартість проектів становить 11,8 млн. грн. Реалізація проектів сприяла покращенню умов життя більше 12 тис. жителів міста та умов навчання для більше ніж 18 тис. дітей. Загальна вартість проектів співфінансувалася безпосередньо членами громади (не менше 10% від вартості проекту), міською радою, частка внеску якої постійно збільшувалася з 45% до 90% для деяких проектів, та іноземними донорами, а саме: Програмою розвитку ООН, Швейцарською агенцією з розвитку та співробітництва, та Посольством Норвегії в Україні.

№	Мета проекту	Кількість	Вартість проекту, тис. грн.	Вплив на життя громади
1.	Ремонт підвальних розгалужень та встановлення лічильників тепла	22	3145	- Зменшення споживання води на 15% - Економія споживання тепла на 12%
2.	Ремонт даху	13 включаючи 4 школи	1400	- Зменшення рівня захворюваності серед мешканців, особливо дітей - Соціальний ефект
3.	Ремонт сходів в багатоповерхових будинках з заміною дверей та вікон	3	114	- Економія споживання тепла на 5% - Соціальний ефект
4.	Встановлення нових теплоізоляційних вікон	11	1814	- Економія споживання тепла на 8% - Зменшення рівня захворюваності серед дітей
5.	Каналізація та ремонт шкільних туалетів	7	962	- Зменшення споживання води на 20% - Покращення санітарних умов – соціальний ефект
6.	Ремонт їдалень школи № 3	1	163	- Покращення якості харчування - Покращення санітарних умов – соціальний ефект - Економія споживання електроенергії на 10% - Зменшення споживання води на 8%
	Разом	57	7598	*

У 2007 році, Івано-Франківська міська рада усвідомила важливість підтримки проектів за участю громади на ширшому рівні та запровадила практику незалежної підтримки громадських ініціатив. Ресурсний центр сталого розвитку, створений у місті для сприяння такому процесу, зараз надає послуги для розбудови потенціалу та надання консультацій багатьом сусіднім міським радам, зацікавленим у перейнятті досвіду обласного центру.

Богдан Білик, Муніципальний координатор проектів у м. Івано-Франківськ

Вставка - VI: Підтримка проектів громад для підвищення рівня поінформованості громадян щодо самостійного розв'язання проблем розвитку

Протягом 2-го кварталу 2008 р., Голопристанський міський голова (Херсонська область) відвідував територіальній громаді міста про свою діяльність. Описуючи досягнення міської ради, він наголосив на важливості досвіду та досягнень, здобутих в рамках співпраці міської ради з ПРООН/МПВСР, початок якої було закладено у травні 2006 р

Фото - 6: Нові вікна, встановлені мережею ДНЗ «Натхнення»

«Завдяки підтримці МВП, у 2007 р. було реалізовано два проекти об'єднань співвласників багатоквартирних будинків «Галина-Надія» та «Голяни», та один проект мережі дошкільних навчальних закладів «Натхнення», яка об'єднує 3 дитсадки міста. Завдяки цим проектам, громади самостійно вирішували проблеми, пов'язані з ремонтом підвальних розгалужень, покращенням системи опалення, постачанням питної води, встановленням вікон і т.п. Цей приклад наочно демонструє, що основним завданням Програми є не лише фінансова підтримка ініціатив громади, а передусім навчання громадян самостійності та розбудова спроможності жителів багатоквартирних будинків та інших членів громади самостійно розв'язувати проблеми власного розвитку.

Анатолій Негра, Звіт Голопристанського міського голови за 2007 р.

С) Громадський аудит

Після завершення реалізації проекту члени громади мають законне право: 1) отримати інформацію про результати реалізації проекту; 2) ознайомитися зі всією фінансовою та технічною документацією проекту; 3) висловити думку стосовно якості проведеної роботи; 4) дати рекомендації стосовно покращення подальшої діяльності громади. Процедура громадського аудиту, популяризована Програмою, дозволяє жителям громади реалізувати власні права.

Протягом кварталу, 30 організацій громад провели громадський аудит по виконанню ініціатив з розвитку. З цією метою було проведено загальні зустрічі за участю зацікавлених сторін та зроблено висновки щодо задоволеності жителів роботою та послугами, наданими в ході впровадження проекту. В цілому, у проведенні громадського аудиту взяло участь 4009 з 6984 членів громади. Результати проведення громадського аудиту наведено в Таблиці – VI.

Таблиця – VI: Результати проведення громадського аудиту партнерськими ОЖ/мережами (квітень-червень 2008)

№	ОЖ/Мережі	Кількість проведених громадських аудитів	Кількість членів громади, задоволених результатами роботи			Кількість членів громади, задоволених використанням ресурсів			Кількість членів громади	
			Повністю	Частково	Незадоволені	Повністю	Частково	Незадоволені	Зареєстровані в ОЖ / мережі	Зареєстровані в аудиті
1.	Івано-Франківськ	21	1946	0	0	1946	0	0	1946	1946
2.	Кіровське	2	168	0	0	168	0	0	158	168
3.	Могилів-Подільський	2	190	0	0	190	0	0	190	190
4.	Нововолинськ	1	41	0	0	41	0	0	41	41
5.	Рівне	2	117	0	0	117	0	0	109	117
6.	Вознесенськ	2	1547	0	0	1547	0	0	4540	1547
	ВСЬОГО:	30	4009	0	0	4009	0	0	6984	4009

2.1.4 Розвиток людських ресурсів

Заходи для розвитку людських ресурсів організовуються Програмою з метою розбудови потенціалу зацікавлених сторін на різних рівнях для покращення управління за участю громад заради сталого розвитку. Загалом, протягом кварталу було організовано 12 заходів із розвитку людських ресурсів, з них 2 було проведено муніципальними відділами підтримки міст-партнерів та 10 - відділом управління проектом у м. Київ. У них взяло участь 233 учасників, з яких 60,5% становили чоловіки та 39,5% - жінки (див. Таблицю - VII).

Таблиця VII: Заходи з розвитку людських ресурсів (квіт - черв. 2008)*

№	Заходи із розвитку людських ресурсів	Кількість заходів, проведених:		Кількість учасників		
		МПВСР	МВП	Чол.	Жін.	Всього
1	Тренінги	6	1	51	96	147
a	Інформування про сталий розвиток, ЦРТ, ВІЛ/СНІД та гендер	4	1	47	85	132
b	Інформаційні та комунікаційні технології	2	-	4	11	15
2	Конференції/семінари/круглі столи	2	-	29	30	59
a	Конференції МВП / тренінг зі спільного планування та реалізації проектів розвитку	1	-	15	20	35
b	Круглий стіл по наданню послуг громадам	1	-	14*	10*	24*
3	Оглядові візити/навчальні поїздки	2	1	26	25	51
a	Для міських голів та інших керівників	1	-	19	9	28
b	Для лідерів громад та посадовців органів місцевого самоврядування	1	1	7	16	23
	Всього	10	2	92	141	233

* Кількість учасників наведена без повторень. Кількість учасників, позначена * не включена в загальну кількість, оскільки круглі столи були частиною оглядових візитів.

Навчання в рамках Програми організувалося з наступними цілями:

- Розбудова потенціалу керівників органів місцевого самоврядування щодо вироблення та реалізації стратегії розвитку за участі громад (конференція МВП).
- Підвищення поінформованості громадськості на місцевому рівні з таких питань як гендер, ВІЛ/СНІД та захист прав споживачів.
- Покращення потенціалу інформаційно-комунікаційних технологій у містах-партнерах через підтримку створення та адміністрування офіційних веб-сторінок міських рад.
- Проведення оглядових візитів для керівників громад та органів місцевого самоврядування до міст із практичним досвідом застосування підходу за участі громад.

Конференція МВП

У рамках програми по розбудові потенціалу керівників органів місцевого самоврядування, залучених до впровадження заходів Програми на місцевому рівні, 9-11 квітня було проведено конференцію муніципальних відділів підтримки, метою якої стало навчання представників міст-партнерів важливим завданням підходу за участі громад на місцевому рівні. Загалом, у конференції взяло участь 35 учасників з 22 міст. Конференція пройшла в м. Новоград-Волинський (Житомирська обл.) та включала оглядові візити до місць успішного застосування підходу.

Фото - 7: Учасників МВП конференції привітав п. М. Боровець, міський голова

У ході конференції були обговорені наступні питання:

- Поетапний механізм створення життєздатних організацій громад;
- Методичні рекомендації щодо експлуатації та обслуговування майна громади;
- Методичні рекомендації щодо розробки та впровадження проектів громади;
- Впровадження системи управління інформацією на місцевому рівні – поради для міських рад;
- Процедура громадського аудиту та рекомендації щодо звітування перед членами громади;
- Створення громадських організацій в освітніх установах та їх мереж;
- Обмін досвідом та досягненнями МВП в містах-партнерах.

“Реальна самоорганізація населення є дуже важливою для ефективного місцевого розвитку за участі громади та для розв’язання існуючих проблем у житлово-комунальному господарстві та освіті зокрема. У діяльності нашого відділу ми широко застосовуємо рекомендації, надані експертами ПРООН/МПВСР, які нещодавно стали частиною посібника зі створення дієздатних організацій громад. Ці поради довели свою ефективність у мотивуванні людей щодо самоорганізації, об’єднання зусиль із місцевими органами влади та спільного вирішення їхніх пріоритетних проблем розвитку”.

*Ірина Гудзь, начальниця відділу підтримки громадських ініціатив та інвестицій
Новоград-Волинської міської ради*

Тренінги з питань підвищення поінформованості щодо людського розвитку

Протягом кварталу в містах-партнерах було організовано тренінги для збільшення поінформованості з питань гендеру та ВІЛ/СНІДу в контексті сталого розвитку та Цілей Розвитку Тисячоліття; тренінги були проведені для місцевих громад / волонтерів з ціллю розбудови їх потенціалу в зазначеній сфері. З 5 заходів, 4 тренінги було організовано ПРООН/МПВСР та 1 круглий стіл – муніципальним відділом підтримки. Інформація про заходи наведена далі (див. Таблицю – VIII):

Таблиця – VIII: Тренінги з питань підвищення поінформованості / круглі столи в містах-партнерах протягом 2-го кварталу 2008

№	Дата	Цільова аудиторія	Тема	Кількість	Кількість осіб, що пройшли навчання
1.	22 квітня	Вчителі місцевих шкіл та представники громадськості м. Нововолинськ (Волинська обл.)	Гендерна рівність як ознака розвинутого суспільства	1	22
2.	16 травня	Молоді волонтери та лідери шкіл в м. Саки (АР Крим)	Попередження ВІЛ/СНІДу серед молоді та жителів	1	22
3.	2 червня	Директори місцевих шкіл та психологи м. Долина (Івано-Франківська обл.)	Гендерна рівність для демократії	1	12
4.	4 червня	Безробітні жінки в м. Рубіжне (Луганська область)	Підтримка гендерної рівності на місцевому рівні через підвищення рівня зайнятості жінок	1	44
5.	6 червня	Молоді волонтери та лідери шкіл в м. Тульчин (Вінницька область)	Попередження ВІЛ/СНІДу серед молоді та громадян	1	32
ВСЬОГО		*	*	5	132

У ході тренінгів представники цільових аудиторій отримали професійні знання по темі навчання, комплекти спеціалізованої літератури, відеоматеріали та склали план проведення заходів для подальшого поширення здобутих знань серед членів громади. Деякі відгуки та думки вигодонабувачів наведені у Вставці - VII. Більш детальну інформацію про подальші заходи, які будуть організовуватися особами, що пройшли навчання подано у Розділі “Громадська поінформованість з ВІЛ/СНІДу та гендеру”.

Вставка – VII: Відгуки учасників тренінгів

«Проблеми гендеру та гендерної рівності є сьогодні особливо актуальними в Україні, оскільки ми намагаємося зміцнити демократичний устрій нашої держави та досягнути європейських стандартів життя. Потрібно проводити більше заходів для підвищення громадської поінформованості з питань гендеру, тому що внаслідок гострих економічних проблем ці питання часто вважаються менш пріоритетними. Наше суспільство є типовою пострадянською спільнотою із консервативними стереотипами щодо гендерних ролей та обов’язків. Зважаючи на це, ми плануємо проведення лекцій в освітніх закладах міста про гендеру рівність та запобігання жорстокості в сім’ях»

Ольга Лакиш, Директор центру соціальних послуг для сім’ї, дітей та молоді у м. Нововолинськ

Фото – 8: У ході тренінгу з питань гендеру для вчителів у м. Нововолинськ

Фото – 9: В ході круглого столу, присвяченого питанням жіночого безробіття в м. Рубіжне

У 2007 році муніципальний відділ підтримки громадських ініціатив розпочав діяльність по підвищенню громадської поінформованості з питань гендеру на місцевому рівні за підтримки ПРООН/МПВСР. Тренінги для місцевих волонтерів та вчителів шкіл значно допомогли у досягненні поставленої мети – місцеві державні службовці стали більш обізнаними у сфері гендерної проблематики, дізналися про потреби жінок та чоловіків. У рамках цього проекту в червні 2008 року ми організували інформаційно-аналітичні заходи для подальшого розв'язання гендерних проблем на місцевому рівні, особливо в сфері подолання кризи безробіття, яка була визнана жінками міста однією з найбільш болючих проблем.

Захохи включали проведення дослідження з питань безробіття серед жінок у місті та круглий стіл за участю місцевих державних службовців, роботодавців, банків, освітніх закладів та безробітних жінок. Учасники підвели підсумки та розробили практичні рекомендації для тих, хто приймає рішення на місцевому та національному рівнях. Ми вважаємо, що впровадження цих рекомендацій значно допоможе міським радам у розв'язанні проблеми жіночого безробіття. На даному етапі, розроблені рекомендації представлені для подальшого розгляду народному депутатові п. Бойку та виконавчому комітету Рубіжанської міської ради.

Ірина Божич, начальниця відділу місцевих ініціатив Рубіжанської міської ради

Більш детальна інформація щодо рекомендацій, розроблених учасниками круглого столу, надана в Розділі 2.1.5. “Громадська поінформованість про ВІЛ/СНІД та гендер”.

Тренінги з питань зміцнення потенціалу інформаційно-комунікаційних технологій у містах-партнерах

Протягом кварталу представники Житомирського центру «Програми розширення доступу та навчання в Інтернет» були залучені Програмою для підтримки двох міст-партнерів – міст Саки та Новоград-Волинський – в розбудові їх потенціалу в сфері інформаційно-комунікаційних технологій. В м. Саки така діяльність проходила в формі робочої зустрічі представників місцевих органів влади, які беруть участь у реалізації проекту по створенню офіційного веб-сайту міської ради (взяло участь близько 10 місцевих державних службовців).

16 травня в рамках проекту по розбудові ІКТ потенціалу міських рад через створення офіційних веб-сайтів міських рад відбулася зустріч робочої групи в Сакській міській раді. 27 травня в м. Новоград-Волинський було проведено тренінг для 5 представників відділу зв'язків з громадськістю щодо адміністрування веб-сайту, створеного у 2006 році за підтримки Програми.

Оглядові візити для місцевих державних службовців та лідерів громад

Час від часу Програма підтримує проведення оглядових візитів для керівників органів місцевого самоврядування та лідерів громад до міст, де громади вже мають досвід розробки та реалізації проектів. Протягом 2-го кварталу за підтримки ШАРС такі візити було організовано у наступні міста:

- 16 квітня 2008 року, м. Вознесеньк (Миколаївська обл.): 14 представників та представниць місцевих громад із міст Джанкой, Щолкіне та Бахчисарай (АР Крим) відвідали місто Вознесеньк. Делегація складалася з представників громадських організацій, освітніх установ та представників органів місцевого самоврядування (за підтримки ШАРС);
- 23 травня м. Вознесеньк: 9 представників м. Рубіжне відвідали місто Вознесеньк з метою вивчення його досвіду щодо широкого залучення громад до місцевого процесу прийняття рішень щодо розвитку.
У цьому заході взяв участь п. Романов – Заступник Рубіжанського міського голови, місцеві депутати та лідери громад (за підтримки ПРООН).

Фото - 10: Громадські лідери Криму спілкуються з МВП Вознесенька.

Починаючи з серпня 2006 р., відділ підтримки муніципальних ініціатив та інвестицій Вознесенької міської ради успішно співпрацює з місцевими жителями, підвищуючи рівень їх мотивації брати активну участь у ініціюванні, впровадженні та реалізації проектів спільно з органами місцевої влади та донорами. Під час ознайомчих візитів представники цього відділу поділилися досвідом впровадження 6 проектів місцевого розвитку.

Відвідувачі оцінили результати реалізації проектів громадських організацій шкіл та дитсадків для покращення санітарних умов, систем водопостачання, опалення та каналізації для створення відповідних умов навчання; проекту громадської організації «Мережа навчальних закладів м. Вознесеньк» щодо покращення доступу школярів до питної води в школах, та проектів громад жителів щодо створення систем водопостачання та водовідведення. Учасники також зобов'язалися ініціювати подібні проекти в своїх містах.

“Найбільш важливо те, що ми не нав'язували впровадження проектів місцевим громадам. Спочатку ми організували ряд зборів членів громади для спільного визначення проблем, їх пріоритетизації та планування реалізації проектів. Тільки після того, як громади разом пройшли через цей процес, вони зрозуміли свою роль у вирішенні власних проблем, відчули себе власниками цих проектів та активно долучилися до їх впровадження через фінансові та трудові внески».

Олександр Заїка, начальник відділу підтримки муніципальних ініціатив та інвестицій

“Громади у нашому місті мають багато подібних проблем. Ми раді, що тут, у Вознесеньку, ми змогли побачити реальні приклади того, як ці проблеми можуть бути вирішені, якщо всі члени громади об'єднуються та щось роблять для того, аби покращити якість власного життя. Думаю, що ми є тими людьми, які хочуть щось зробити, а тепер ми ще й маємо уявлення, як це зробити. Досвід жителів Вознесенька є чудовим прикладом для наслідування”.

Айше Рамазанова, директор школи м. Джанкой

Оглядові візити для керівників органів місцевого самоврядування східних / західних областей України

Оскільки одною з цілей ПРООН/МПВСР є розбудова потенціалу працівників державних та місцевих органів влади для покращення надання муніципальних послуг, у 2008 році Швейцарська агенція розвитку та співробітництва надала підтримку Програмі на заходи щодо посилення співпраці між містами України та популяризації підходу участі громад у розвитку міст. Наслідуючи досвід 2006 року, така допомога була надана у формі оглядових візитів зі східних / західних областей України для обміну успішними моделями, механізмами людського розвитку та досвідом широкого залучення громад до процесу прийняття рішень на місцевому рівні та покращення надання муніципальних послуг представниками місцевих органів влади, які беруть участь у прийнятті рішень.

Фото - 11: Ю. Гершов, міський голова м. Вознесенськ, ділиться досвідом з учасниками.

Перший захід у цій сфері було проведено 26-27-го червня в м. Вознесенськ (Миколаївська обл.), де міські голови та представники органів місцевого самоврядування, які беруть участь у прийнятті рішень, поділилися досвідом впровадження успішних моделей, механізмів людського розвитку через залучення громад до процесу прийняття рішень на місцевому рівні, практикою покращення якості надання муніципальних послуг за міжнародним стандартом ISO 9001:2000. Місто Вознесенськ, в якому проживає близько 39 тисяч мешканців, є одним із найактивніших партнерів ПРООН/МПВСР, яке робить великий внесок у досягнення її програмних цілей, та є Головуючим у Національному форумі міст-партнерів з листопада 2007 року.

Юрій Гершов, Вознесенський міський голова, та його команда були господарями зустрічі щодо обміну найкращими практиками місцевого самоврядування між міськими головами та іншими особами, відповідальними за прийняття рішень із міст західних областей України та сусідніх регіонів. Учасниками візиту стали представники міста Галич, Долина (Івано-Франківська обл.), Бережани, Гусятин (Тернопільська обл.), Тульчин, Калинівка (Вінницька обл.), Новоград-Волинський (Житомирська обл.), Кам'янець-Подільський (Хмельницька обл.), Дубно (Рівненська обл.), Джанкой, Саки, Щолкіне (Крим), Білгород-Дністровський (Одеська обл.), Рубіжне (Луганська обл.), Миколаїв, Первомайськ, Южноукраїнськ, Нова Одеса та інші міста Миколаївської області. Крім цього, в роботі зустрічі брали участь представники Міністерства з питань регіонального розвитку та будівництва України та Українського інституту підприємництва (у цілому, близько 35 учасників).

Повний перелік учасників та розклад заходу подано у Додатку – IV.

Протягом візиту, Юрій Гершов представив досвід міста у розробці загальноміської програми енергозбереження, інноваційної моделі управління системою охорони здоров'я, ефективних механізмів управління комунальними підприємствами, посилення зв'язків

міської ради із громадськими організаціями на зразок Агенції економічного розвитку міста задля вирішення проблем, пов'язаних із управлінням земельними ресурсами, міським бюджетом, впровадженням соціальних проектів та ін. Учасники мали можливість відвідати міську раду, яка сьогодні надає послуги місцевим громадянам відповідно до вимог міжнародних стандартів ISO 9001:2000, місцеву лікарню, в якій застосовується інноваційна модель управління системою охорони здоров'я, міську когенераційну установку, встановлену з метою підвищення енергоефективності водопостачання, об'єднання співвласників багатоквартирних будинків та місцеві навчальні заклади, які впровадили проекти власних громад за підтримки ПРООН задля підвищення якості життя своїх членів.

Думки та враження деяких учасників візиту подані у нижче наведеній Вставці.

Вставка - VIII: Переїняття досвіду для підвищення ефективності місцевого самоврядування

“Я переконаний, що місцеві органи самоврядування повинні налагоджувати ефективну роботу місцевих комунальних підприємств, заробляти кошти для місцевого бюджету та залучати зовнішні інвестиції з метою розв'язання проблем у різних сферах місцевого розвитку, включаючи задоволення базових людських потреб, таких як постачання питної води, освіта, охорона здоров'я, комунальне господарство та інші.

Події на зразок сьогоднішньої приносять користь усім містам-учасникам, оскільки дають нам можливість навчитися один в одного, виробити інноваційні ідеї та застосувати життєздатні моделі розв'язання різних проблем, пов'язаних із людським розвитком у наших містах”.

Юрій Гержов, Вознесенський міський голова

“Обмін знаннями між містами східної/південної та західної частин України є дійсно необхідним для вивчення здобутків одне одного у сфері соціального, економічного та екологічного врядування та формування атмосфери взаємоповаги та порозуміння. Ми вдячні, що у той час як політики своїми діями іноді загострюють міжрегіональні конфлікти в Україні, ця Програма поєднує нас та допомагає підвищити ефективність нашої роботи в сфері місцевого розвитку».

Юрій Арцев, Секретар Рубіжанської міської ради

Фото - 12: У ході круглого столу з питань якісного надання муніципальних послуг

Протягом підсумкового круглого столу, відвідувачі виробили ряд рекомендацій для органів місцевого самоврядування, які бажають перейняти підхід до місцевого розвитку, орієнтований на громади:

- 1) Необхідно створювати та налагоджувати діяльність спеціалізованих муніципальних відділів підтримки громадських ініціатив та інвестицій і розробляти спеціальні навчальні програми для започаткування або покращення їхньої діяльності в будь-якому місті.
- 2) Роль ПРООН є важливою для надання дорадчої, консультативної підтримки, сприяння розбудові спроможності органів місцевого самоврядування та розширення повноважень громад по всій Україні.

- 3) Необхідно поширювати досвід стратегічного планування розвитку міст, у цьому зв'язку кожне окреме місто має визначити свою спеціалізацію (наприклад, історичне місто, туристичний або промисловий центр і т.д.) та розробити цільові місцеві плани та програми на підтримку цього стратегічного бачення міста паралельно із наданням підтримки громадським ініціативам, що відображають типові для всієї України проблеми.
- 4) Рекомендації, визначені у звіті ПРООН за 2008 рік «Людський розвиток і європейський вибір України», повинні стати дороговказом для органів місцевого самоврядування у їхній роботі щодо покращення рівня життя населення на місцевому рівні.

Пізніше цього року у 3-му кварталі подібний візит буде організований Програмою до м. Івано-Франківськ та Долина.

Підвищення поінформованості з питань захисту прав споживачів

Завдяки співпраці таких проектів ПРООН як «Спільнота споживачів та громадські об'єднання» (ССГО) та «Муніципальна програма врядування та сталого розвитку» (МПВСР), було заплановано проведення ряду тренінгів в містах України для підвищення поінформованості жителів у сфері прав споживачів та механізмів їхнього захисту. У рамках цієї співпраці, 15 травня 2008 такий тренінг було проведено у м. Кіровське (Донецька обл.) для 30 представників з м. Кіровське та Рубіжне (Луганська обл.). Фінансова підтримка для проведення тренінгу була надана проектом ССГО; кошти на транспортування учасників тренінгу з м. Рубіжне та організаційна підтримка стали внеском ПРООН/МПВСР через Кіровський муніципальний відділ підтримки.

Дана синергія є вигідною для місцевих партнерів у багатьох аспектах: вона не лише надає можливість представникам місцевих зацікавлених сторін розбудувати власний потенціал в сфері захисту прав споживачів, але також створює ефект подальшого поширення цих знань на місцевому рівні.

Так, наприклад, протягом 1-го кварталу 2008 року представники Галицького муніципального відділу підтримки взяли участь у Всеукраїнському Форумі, присвяченому Всесвітньому дню споживача. Форум проводився в м. Київ 11-13 березня за підтримки проекту ССГО. Після своєї участі у Форумі, представники МПВ м. Галич (Івано-Франківська обл.) провели ряд тренінгів у квітні 2008 р. по захисту прав споживачів на місцевому рівні.

Більш детальна інформація по даному заходу подана у Вставці – IX.

Витяг – IX: «Молоді споживачі повинні знати свої права»

У березні цього року ми отримали інформацію від ПРООН/МПВСР про Всеукраїнський форум споживачів, який мав пройти в Києві за підтримки проекту ССГО. Ми вирішили скористатися такою можливістю для більш ґрунтовного вивчення цього питання. Протягом заходу ми отримали багато інформації про права споживачів та вирішили поділитися нею з молоддю нашого міста. Завдяки підтримці ПРООН/МПВСР, яка попередньо забезпечила нас необхідними матеріалами, ми підготували та поширили інформацію про основні

Фото - 13: Тренінг по захисту прав споживачів для учнів м. Галич

права споживачів та механізми їх захисту. Дані матеріали ми розповсюдили під час тренінгу, який було організовано для учнів старших класів. Зокрема, вони отримали інформацію про права споживачів на придбання якісної продукції, рекомендації щодо дій у випадку купівлі низькоякісних товарів, процедуру судового захисту прав споживачів, відповідальність винної сторони за порушення законодавства в сфері захисту прав споживачів; ми також поширили роздаткові матеріали з нормативними актами та законодавчими нормами щодо захисту прав споживачів.

Фото - 14: Результати шкільного конкурсу «Молоді споживачі повинні знати свої права», організованого в м. Галич

Окрім цього, ми організували міський конкурс «Молоді споживачі повинні знати, що споживати», використовуючи методологію Програми ПРООН/МПВСР, застосовану у 2007 р. для підвищення поінформованості по ВІЛ/СНІДу та сталому розвитку міст. Учасники підготували есе та малюнки на актуальну тему. Ми вважаємо, що такі заходи підвищать поінформованість молоді в сфері прав споживачів та допоможуть зміцнити демократичні устрій нашої громади.

Оксана Стефунько, муніципальний координатор проекту у Галицькій міській раді

2.1.5 Громадська поінформованість щодо ВІЛ/СНІДу та гендеру

Протягом другого кварталу було організовано 5 кампаній в містах-партнерах для підвищення поінформованості громадськості по гендерній проблематиці. Підсумок проведених заходів у згаданих містах наводиться далі.

Громадська поінформованість про ВІЛ/СНІД

Протягом кварталу було застосовано модель ПРООН/МПВСР щодо поінформованості широкого кола громадськості та учнів старших класів зокрема з питань ВІЛ/СНІДу. Ці заходи проводилися у 2 містах-партнерах – Саки (АР Крим) та Тульчин (Вінницька область) – та були спрямовані на підвищення поінформованості учнів старших класів міста і широких груп населення щодо ВІЛ/СНІДу в контексті сталого розвитку та Цілей Розвитку Тисячоліття.

У цілому, навчання з питань ВІЛ/СНІДу пройшли 54 молодих волонтери – 22 у м. Саки та 32 в м. Тульчин. Вони отримали інформаційні матеріали, які будуть розповсюджувати під час громадських заходів, таких як День міста та День молоді.

Крім цього, в м. Тульчин було організовано шкільний конкурс, метою проведення якого стало підвищення рівня поінформованості учнів старших класів про способи поширення та шляхи запобігання ВІЛ/СНІДу.

Фото - 15: Переможці змагання «Молодь проти СНІДу» в Тульчині

“Від імені міської влади щиро вдячний Вам (*старшокласникам шкіл міста – прим. ПРООН/МПВСР*) за те, що Ви прийняли рішення взяти участь в цьому тренінгу та бути нашими помічниками в подальшому розповсюдженні цих важливих знань. Сподіваюсь, що за допомогою цієї ініціативи та інших соціально значущих акцій ми сколихнемо нашу малу громаду”.

Олег Клюй, Сакський міський голова

Громадська поінформованість про гендер

Протягом кварталу було організовано заходи заради підвищення поінформованості громадськості по гендерній проблематиці у 3 містах-партнерах: Долина (Івано-Франківська обл.), Нововолинськ (Волинська обл.) та Рубіжне (Луганська обл.).

У той час як заходи, проведені в м. Долина та м. Нововолинськ, були націлені на вироблення тренерських навичок у вчителів та психологів місцевих шкіл, у м. Рубіжне було організовано круглий стіл, під час якого практики розробили рекомендації щодо удосконалення політики у сфері забезпечення гендерної рівності на місцевому та національному рівні. Таким чином, заходи за підтримки ПРООН/МПВСР націлені не тільки на підвищення рівня поінформованості громадськості в сфері гендерної проблематики, а й на внесення змін у чинну політику.

Висновки та рекомендації, розроблені у ході круглого столу в м. Рубіжне, наведені далі.

Вставка – X: Рекомендації щодо подолання кризового явища безробіття серед жінок

У ході круглого столу учасники дійшли до наступних висновків:

1. Безробіття серед жінок – явище більш критичне та поширене, ніж безробіття серед чоловіків. Насамперед, це пов'язано з тим, що в українському суспільстві традиційно сформувалося бачення жінки як берегині сімейного вогнища, яка виховує дітей, і саме тому не може залишити місце проживання в пошуках роботи та заробляння грошей. Якщо жінка все ж таки переїжджає, це призводить до збільшення кількості «соціальних сиріт» - дітей, які виховуються дідусями, бабусями, чи навіть сусідами. Таким чином, працевлаштування жінок має бути окремим напрямом державної політики.

2. Державна політика в сфері підтримки створення нових робочих місць часто залишається лише добрим наміром.

3. Система професійного навчання потребує реформування у зв'язку з такими проблемами: 1) професійна спеціалізація працівників не відповідає вимогам сучасного ринку праці; 2) теоретичні знання, отримані в процесі навчання, мало пов'язані з практичною роботою; 3) нестача орієнтирів для молоді в сфері професійного розвитку та кар'єри; 4) вищі навчальні заклади не несуть відповідальності за «кінцевий продукт» навчання.

4. Система державної підтримки безробітних не мотивує людей займатися активним пошуком роботи.

5. Не існує систематичного підходу в сфері трудової освіти молоді.

На основі даних висновків, учасники розробили ряд рекомендацій щодо удосконалення державної політики в сфері подолання безробіття, особливо серед жінок та молоді. Рекомендації зосереджувалися на наданні випускникам можливостей набути практичний досвід роботи після закінчення вищого навчального досвіду (перше робоче місце для випускників), а також на розробці державних програм, націлених на професійну спеціалізацію та навчання на державному рівні.

Учасники круглого столу подали розроблені рекомендації для подальшого розгляду та дій місцевим депутатам та народному депутату України.

Гендерний аудит Програми

Як повідомлялося в 1-му кварталі, ПРООН/МПВСР пройшла процедуру гендерного аудиту, організованого Швейцарською агенцією розвитку та співробітництва (ШАРС) в 2007-2008 рр. Після вивчення документації проектів, робочих планів, звітів, практичних посібників та інструкцій (I етап гендерного аудиту), інтерв'ю з командою впровадження проекту (II етап гендерного аудиту) та спілкування з місцевими командами впровадження проекту та вигодонабувачами (III етап гендерного аудиту), незалежні експерти з питань гендеру, залучені до проведення аудиту, підвели підсумки роботи та надали рекомендації для всіх проектів.

Фото - 16: У ході зустрічі присвяченої питанням гендеру в Новоград-Волинському, квітень 2008

У цьому контексті, 13 – 15 квітня в м. Новоград-Волинський (Житомирська обл.) була організована зустріч гендерних уповноважених всіх проектів, що впроваджуються за підтримки ШАРС в рамках діяльності, спрямованої на гендерну інтеграцію в проектах і діяльності ШАРС в Україні. Цю зустріч було організовано створеною ШАРС Гендерною координаційною радою. Організаційна підтримка була надана ПРООН/МПВСР та Новоград-Волинським МВП. Метою зустрічі було проведення навчання з питань гендеру та перейняття досвіду успішних практик гендерної інтеграції.

У ході зустрічі було обговорено:

- Презентацію стратегії ШАРС щодо гендерної інтеграції (п. Людмили Нестриляй).
- Підхід, що базується на правах людини (п. Андрія Кавакіна).
- Законодавчі аспекти рівних прав і можливостей (п. Елли Ламах).
- Основи гендерного аналізу та їх застосування в гендерній інтеграції (п. Олени Суислової).
- Інтерактивні технології як інструментарій гендерних уповноважених (п. Наталії Костюк).
- Дискримінацію жінок у рекламі (п. Оксани Кісь).

У ході зустрічі, п. Олена Урсу, експерт Програми з моніторингу та зовнішніх зв'язків, презентувала досвід Програми у гендерній інтеграції та інструменти, що використовуються для цих цілей. Ця презентація мала на меті переконати учасників та учасниць у тому, що гендерні питання слід розглядати не лише в проектах, які безпосередньо спрямовані на питання гендеру, але й в усіх тематичних проектах, з метою дотримання основних прав людини та принципів демократичного врядування.

В ході зустрічі, ПРООН/МПВСР отримала сертифікат, що відзначає відповідність проекту базовим вимогам ШАРС щодо гендерної інтеграції у діяльність проекту.

“Ці сертифікати не є винагородою, оскільки не видаються раз і назавжди. Вони показують, що на даному етапі проект відповідає нашим базовим вимогам щодо гендерної інтеграції, але мають сприйматися командою впровадження проекту як стимул для подальшого дотримання

принципів гендерної рівності у співпраці з місцевими партнерами задля покращення досягнення головних тематичних цілей проекту”.

Уелі Мюллер, Директор ШБС в Україні

Новоград-Волинська міська рада отримала лист-відзнаку від представників ШАРС за досягнення у тендерній інтеграції місцевих програм та проектів.

“Ми вважаємо гендер важливою темою діалогу та практичної роботи на місцевому рівні. Та раді, що наша робота тут, у місті, відповідає баченню міжнародних донорів, таких як ШАРС та ПРООН”.

Валентина Титяневич, заступниця Новоград-Волинського міського голови

Обмін досвідом МПВСР щодо гендерної інтеграції та застосування підходу місцевого розвитку, заснованого на правах людини

28-30 квітня 2008 р. досвід ПРООН/МПВСР в застосуванні підходу, заснованого на правах людини, та гендерної інтеграції було презентовано учасникам зустрічі практиків з питань прав людини та правосуддя, організованої в м. Женева, Швейцарія, Братиславським Регіональним центром ПРООН.

Зустріч практиків була організована для посилення знань уповноважених представників ПРООН про механізми захисту прав людини ООН та інформування про можливості процесів підтримки на національному рівні, дослідження можливостей співпраці з різними структурами ООН та іншими організаціями, що працюють у сфері захисту прав людини та правосуддя, а також для розробки подальшого плану дій громади практиків з прав людини та правосуддя.

В рамках зустрічі було презентовано посібник щодо інструментарію «Підхід до програм місцевого розвитку, заснований на правах людини та гендерній інтеграції». Цей інструментарій включає опис підходу ПРООН до таких важливих питань, як підхід заснований на правах людини, та впровадження питань гендеру, а також інструменти для застосування цих двох підходів у програмах місцевого розвитку. ПРООН/МПВСР в Україні зробила внесок у розробку інструментарію, поділившись конкретними механізмами та методиками, які вона застосовує в містах-партнерах. Цей досвід був використаний Регіональним центром ПРООН в м. Братислава в якості реальних прикладів для посібника.

У цьому контексті, п. Олена Урсу, експерт Програми з питань моніторингу та зовнішніх зв'язків, зробила в ході зустрічі презентацію про досвід Програми та переваги застосування підходу, заснованого на правах людини, та гендерної інтеграції в діяльності Програми.

Презентація розкривала такі питання:

- Як і вимагає підхід, заходи Програми спрямовані на те, аби принести користь місцевим громадам як носіям прав та міським радам як носіям обов'язків для покращення місцевого управління та підвищення рівня якості життя громадян у містах України шляхом поширення

участі місцевих громад (громадян, освітніх установ, НГО, малого бізнесу) у процесі прийняття рішень на місцевому рівні.

- Серед конкретних інструментів, що застосовуються для цієї мети, є наступні:
  - (1) На етапі оцінювання та аналізу – оцінка місцевої ситуації та соціальний аналіз вразливих верств населення;
  - (2) При розбудові потенціалу – тренінги для місцевих чиновників щодо мобілізації громад для місцевого сталого розвитку та тренінги для організацій громад щодо механізмів участі у процесі прийняття рішень; посилення потенціалу інформаційно-комунікаційних технологій;
  - (3) На етапі моніторингу та оцінки – створення Муніципальних рад сталого розвитку як форумів планування ініціатив та проектів місцевого розвитку та моніторингу їх реалізації за участю громад; діяльність комітетів нагляду за якістю; громадський аудит реалізованих проектів та спільна оцінка організацій громад.

МПВСР готова поділитися своїм досвідом та отриманою в ході зустрічі інформацією з усіма особами та організаціями, залученими до процесу місцевого управління та розвитку, орієнтованого на громади в Україні.

2.2 МЕНЕДЖМЕНТ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ

2.2.1 Партнерства / зв'язки

Протягом кварталу Програмою було докладено зусиль для налагодження зв'язків з іншими подібними агенціями з метою досягнення синергії. Заходи в цьому напрямку включали такі:

Із Швейцарською агенцією розвитку та співробітництва (ШАРС)

Представники ПРООН/МПВСР взяли участь у ряді заходів, організованих ШАРС, для презентації досвіду Програми, набутого завдяки підтримці Агенції, зокрема:

- 3 квітня п. Ірина Скалій, менеджер проекту ПРООН/МПВСР, взяла участь у міжнародній конференції з питань регіональної політики України, яка була організована ШАРС. На конференції було запропоновано до обговорення розроблену за підтримки Агенції «Концепцію державної регіональної політики України», яку було рекомендовано для схвалення Міністерством регіонального розвитку та будівництва України.
- 17 квітня п. Ірина Скалій, менеджер проекту ПРООН/МПВСР та міські голови міст-партнерів в Вінницькій області взяли участь у презентації, що проводилася ШАРС з питань Стратегії діяльності Агенції у нашій країні, де було зроблено презентацію про досвід та досягнення Програми.
- 26 травня відбулася координаційна зустріч між МПВСР та проектом DesPro («Швейцарсько-український Проект підтримки децентралізації в Україні») для обговорення існуючого статусу впровадження проектів та розробки плану подальших спільних дій для створення синергії. У зустрічі взяли участь п. Йорг Крістен – виконавчий директор DesPro, Оксана Гарнець – менеджер проекту DesPro, Ірина Скалій – менеджер проекту МПВСР, та представники інших проектів.
- 27 травня п. Ірина Скалій, менеджер проекту ПРООН/МПВСР, взяла участь у презентації аналітичного дослідження за підтримки ШАРС "Стан та перспективи децентралізації публічної влади в Україні".

З іншими проектами ПРООН та агенціями ООН

- 16 квітня представники ПРООН/МПВСР в містах-партнерах взяли участь у Міжнародній конференції з питань подолання бідності, де вони зробили презентацію щодо досвіду Програми у впровадженні державно-приватного партнерства для розв'язання пріоритетних проблем громади.
- 15 травня для представників міст-партнерів партнерах Кіровське (Донецька обл.) та Рубіжне (Луганська обл.) в рамках спільного проекту Європейського Союзу та Програми розвитку ООН «Спільнота споживачів та громадські об'єднання» було проведено тренінг по підвищенню рівня поінформованості громади в сфері прав споживачів. Тренінг було організовано за підтримки проекту ПРООН та ЄС «Спільнота споживачів та громадські об'єднання»; МПВСР, у свою чергу, фінансувала транспортні витрати та надавала організаційну підтримку щодо проведення тренінгу через місцевий відділ підтримки.
- 27 травня п. Олена Урсу, експерт Програми з моніторингу та зовнішніх зв'язків, надала підтримку спільному проекту ПРООН та ЄС «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду», зробивши презентацію про досвід проекту під час тренінгу для персоналу проекту з 9 регіональних офісів та взявши участь в сесії питань та відповідей.

З Академією муніципального управління (м. Київ)

- Відбулася зустріч з представниками Академії муніципального управління для планування зустрічі робочої групи Національного форуму ВНЗ-партнерів під назвою «Сталий місцевий розвиток: теоретичні та практичні аспекти», яка буде організована разом з ПРООН/МПВСР пізніше цього року для перегляду навчальної програми курсу зі сталого розвитку та її розповсюдження в вищих навчальних закладах України.

2.2.2 Результати комунікаційних заходів

Розповсюдження інформації протягом року відбувалося у різних формах та на різних рівнях. Даних розділ підсумовує їх у формі переліку комунікаційних заходів, публікацій, інтерв'ю і т.д.

А) ЗМІ та інформація

Протягом кварталу місцеві та національні ЗМІ розповсюджували інформацію про заходи Програми з метою висвітлення конкретних досягнутих результатів. Відділом зв'язків з громадськістю ПРООН та МВП було відстежено 65 медіа-згадок про заходи Програми, 9 з яких були національного рівня, та 56 – місцевого. Найбільш популярним засобом передачі інформації про заходи Програми залишаються газети (36.9%), офіційні веб-сторінки також набули широкого поширення (33,8%), іншими джерелами розповсюдження інформації є телебачення та радіопроеграми. Загалом, з 2004 р. – періоду початку діяльності Програми було відстежено 882 медіа-згадки.

Таблиця – X: Кількість медіа-згадок (квітень-червень 2008)

№	ЗМІ	Національні	Ів.-Франківськ	Новоград-Вол.	Рубіжне	Вознесенськ	Кагарлик	Гола Пристань	Українка	Нововолинськ	Галич	Саки	Рівне	Могилів-Под.	Долина	Всього	
																2-й кв.	3 2004
1	Газети	1	1	3	3	2	4	1	1	2		2	1	1	2	24	282
2	Радіо		5		2		1	1					1			10	182
3	ТБ		3	1	1		1			2			1			9	200
4	Веб	8	4	3	3						2		2			22	218
	Всього	9	13	7	9	2	6	2	1	4	2	2	5	1	2	65	882

Більшість заходів місцевого рівня висвітлювалися у ЗМІ місцевого рівня з одночасним пропагуванням підходу, орієнтованого на громаду, наприклад, створення об'єднань співвласників багатоквартирних будинків, спільні заходи місцевого управління та громади, тренінги та візити, організовані для вигодонабувачів Програми, кампанії по підвищенню поінформованості в питаннях ВІЛ/СНІДу та гендеру і т.п.

Відділом підтримки муніципальних ініціатив та інвестицій Вознесенської міської ради також було опубліковано та розповсюджено інформаційні бюлетені щодо досвіду проведення заходів Програми в місті.

Одним із важливих способів мотивування жителів міст-партнерів щодо впровадження підходу розвитку громади з залученням її жителів є публікації успішних історій конкретних громад в місцевих ЗМІ. Декілька таких розповідей було опубліковано протягом кварталу. Уривки з однієї з них подано в Витязі – XI.

Витязь – XI: Відчуття єдиної родини

Рік тому важко було повірити в те, що старий та занедбаний гуртожиток може стати затишним домом, а його мешканці – дружною сім'єю. У 2005 році 2-поверхова будівля за адресою вул. Комунарська, 22 в м. Кагарлик була звичайним гуртожитком для 11 сімей з 2 кухнями та вуличною системою каналізації. Мешканці могли продовжувати жити разом у таких умовах, але одного дня вони втратили надію на покращення умов життя та вирішили приватизувати будівлю.

Фото: Будинок №22 в Кагарлику був старим та занедбаним

У 2005 році гуртожиток було приватизовано його мешканцями. Завдяки власним коштам, вони відремонтували свої квартири, але зовнішній вигляд будинку залишився без змін.

“Ми не сиділи, склавши руки, - каже В. Вельгуш, Голова правління ОСББ. – Відремонтували кухні, туалети, налагодили систему водопостачання та каналізаційну систему. Проте проведені роботи не вплинули на зовнішній вигляд будівлі. Ставлення мешканців та жителів міста до будівлі також не змінилося. Для них це був просто гуртожиток. І тут ми усвідомили, що потрібні якісь зміни.”

Ініціативна група, в яку входили мешканці будинку, провела чимало бесід із сусідами,

намагаючись переконати останніх в необхідності спільних зусиль, зустрічей із жителями громади, представниками місцевої влади та представниками ПРООН з єдиною метою – переконатися, що надія є. Саме тому новостворений орган самоорганізації населення був названий «Надія». Заснування такої організації поклало початок новому етапу роботи – ми підготували необхідні документи, кошторис проекту, зібрали 10% потрібних коштів для фінансової підтримки впровадження проекту. Було сформовано тендерний комітет для пошуку досвідчених підрядчиків, які могли б втілити проект в життя.

Перші результати роботи стали помітними восени минулого року: якісно реконструйований фасад мав гарний вигляд, спільне вікно було замінено. Навесні 2008 року орган самоорганізації населення перетворився в об'єднання співвласників багатоквартирних будинків «Надія Плюс». Його члени розпочали активні роботи по ремонту тротуарів та балконів. Зараз організація має власний банківський рахунок, функціональну групу, яка здійснює моніторинг сусідніх будівель; всі борги членів об'єднання погашено. Тепер всі мешканці вчасно роблять свої внески, оскільки розуміють, що кожна гривня спрямовується на покращення умов їхнього життя та навколишнього середовища їхніх родин. Манера спілкування між членами також суттєво змінилася, адже всі рішення приймаються спільно з усвідомленням індивідуального внеску в розвиток та догляд за будівлею, подвір'ям та містом в цілому.

“Найскладніше було подолати сумніви сусідів. Завдяки поступово вибудованій довірі, люди відчували підтримку. Всі брали участь у реалізації проекту – хтось допомагав фінансово, інші – роботою. Але всі мешканці тяжко працювали”, – зазначає В. Вельгуш.

“Ми завжди раді підтримати тих, хто не просто сидить і чекає допомоги, а бере активну участь у роботі, - каже Микола Бойченко, Кагарлицький міський голова.– Ситуація з будинком по вул. Комунарська, 22 є чудовим прикладом. Активна участь мешканців громади у покращенні умов проживання, будинку та території викликає повагу. Міська влада готова підтримувати такі прояви ініціативності жителів Кагарлика».

Дуже приємно бачити вітальні листівки мешканців з днем народження, які вивішуються на дошці оголошень будинку. Там також можна знайти інформацію про збори жителів, заходи по прибиранню території, інші ініціативи, які організуються за участю мешканців. Часто такі заходи закінчуються спільним обідом, який несе відчуття родинного тепла та надалі підсилює відчуття громади. Це також зміцнює відповідальність мешканців один за одного.

“У нас ще багато нереалізованих проектів попереду, - каже голова ОСББ. Ми плануємо відремонтувати дах за підтримки міської ради, упорядкувати подвір'я та обладнати гральні майданчики для дітей. Але ми впевнені, що обов'язково впораємося з цими проектами. Адже зараз наш будинок – це наш спільний дім для єдиної родини, об'єднаної спільними інтересами.

Надія Предченко, витяг зі статті, опублікованої в Кагарлицькій місцевій газеті

В) Дослідження та публікації

Протягом кварталу було опубліковано наступні посібники та публікації:

- (1) **Перший кварталний звіт - 2008** (30 примірників) з деталізованою інформацією про досягнення програми протягом першого кварталу було підготовлено та поширено серед міжнародних, національних та місцевих зацікавлених сторін (електронна та друкована версії українською та англійською мовами).

- (2) Збірка рекомендацій «Експлуатація та утримання майна громади» (2000 примірників) - це посібник, який обґрунтовує необхідність утримання та обслуговування майна, створеного або покращеного силами громади в результаті виконання проектів за підтримки Програми, та описує законодавчо-нормативну базу, що регламентує таку діяльність. Рекомендації адресовані, в першу чергу, жителям багатоквартирних будинків, але можуть також бути застосовані, за умови адаптації до відповідного контексту, жителями приватних будинків або представниками громадських організацій навчальних закладів.

“Будучи власником квартири у багатоквартирному будинку, особа також є і співвласником усіх інших частин та систем будинку, в якому ця квартира розташована. У відповідності до Статті 382 Цивільного кодексу України, це накладає зобов’язання на кожного власника квартири утримувати в належному стані не лише придбане або приватизоване приміщення, але також і всі інші частини житлового комплексу. Належне утримання будинку допомагає запобігти псуванню майна та може навіть підвищити ринкову вартість квартири власника. Отже, якість життя покращуватиметься, а вартість утримання майна може зменшитись, тільки якщо люди почнуть мислити як власники та діяти спільно із іншими власниками квартир у будинку, в якому проживають”.

Леонід Туловський, спеціаліст Програми з питань управління якістю

Більш детальна інформація щодо посібників та їх змісту розміщена в розділі «Новини» на веб-сайті: <http://msdp.undp.org.ua/?section=news&lang=ukr&lang=eng>.

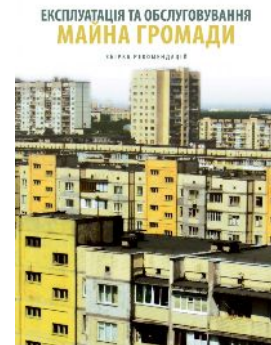

Фото – 24:
«Експлуатація та утримання майна громади», титульна сторінка

Фото – 24:
Буклет по стратегічному плануванню

- (3) Навчальний буклет по стратегічному плануванню розвитку міста було підготовлено та роздруковано в обсязі 5000 екземплярів в формі брошури (українська версія). Брошура описує досвід Новоград-Волинського в сфері впровадження системи стратегічного планування місцевого розвитку. Проект було впроваджено в 2007-2008 році за підтримки ПРООН/МПВСР.

“Розвиток міста має на меті, перш за все, задоволення потреб та вирішення проблем жителів. Саме тому найбільшим досягненням процесу стратегічного планування в нашому місті стала безпосередня участь жителів громади в визначенні та плануванні досягнення цілей стратегічного розвитку, здійсненні аналізу та відбору актуальних проблем з подальшим відшукуванням шляхів їх вирішення.

Завдяки докладеним зусиллям, стратегічне планування розвитку м. Новоград-Волинський стало науково обґрунтованим документом з чітко визначеними цілями та визначеним потенціалом залученням членів громади до місцевого самоврядування. Я щиро вдячний всім мешканцям, громадським організаціям, працівникам міської ради та її виконавчих органів за активну роботу. Особлива подяка зовнішнім консультантам та ПРООН за підтримку наших зусиль у цій сфері».

Микола Боровець, Новоград-Волинський міський голова

- (4) **Навчальний матеріал з питань впровадження системи управління якістю муніципальних послуг згідно з ISO 9001:2000** було підготовлено та роздруковано (50 екземплярів українською мовою); посібник описує досвід м. Вознесенськ в сфері впровадження системи управління якістю муніципальних послуг. Проект було впроваджено у Вознесенську у 2007-2008 за підтримки ПРООН/МПВСР.

“Отримання сертифікату відповідності вимогам міжнародного стандарту ISO 9001:2000 не є кінцевою метою органів місцевого управління у процесі впровадження системи управління якістю муніципальних послуг. Найбільш важливо, що ми маємо можливість запровадити ефективні та раціональні інструменти управління діяльністю виконавчих органів місцевого самоврядування та підвищити задоволеність членів громади послугами, що їм надаються”

Василь Федоров, Перший заступник Вознесенського міського голови

Фото – 24: Навчальний посібник по впровадженню системи управління якістю муніципальних послуг.

2.2.3 Мобілізація та використання ресурсів

Даний розділ зосереджується на питаннях ресурсів, залучених з різних джерел для впровадження Програми, та використанні цих ресурсів на різні напрямки її діяльності.

А) Мобілізація та використання ресурсів у розрізі донорів

У загальному, в першому кварталі для проведення заходів Програми було мобілізовано 668,7 тис. дол. США, включаючи 250 тис. дол. США, наданих ПРООН, 4,44 тис. дол. США – Посольством Норвегії (перенесених з 2007), 54,4 тис. дол. США, наданих ШАРС та 360,9 тис. дол. США національного співфінансування.

Таблиця - XI: Мобілізація та використання ресурсів у 2-му кварталі в розрізі донорів, дол. США.

№	Донор	Бюджет на 2008	Витрачено в 1-ому кв.	Витрачено в 2-му кв. 2008, дол. США*			
				Сплачено	Використано	ВСЬОГО	%
1	Івано-Франківська міська рада	225110	69977	98833	2743	171553	76,00
2	Рівненська міська рада	4508	0	2434		2434	54,00
3	Голо пристанська міська рада	108	0	0		0	0,00
4	Новоград-Волинська міська рада	42913	0	1895		1895	4,41
5	Кіровська міська рада	1002	0	519		519	52,00
6	Миколаївська міська рада	13184	13211	0	0	13211	100,20
7	Галицька міська рада	1084	0	0		0	0,00
8	Кагарлицька міська рада	496	0	0		0	0,00
9	Нововолинська міська рада	16467	13150	1038		14188	86,00
10	Вознесенська міська рада	52449	0	6910	29782	36692	70,00
11	Могилів-Подільська міська рада	7982	0	8146		8146	102,05
12	ПРООН	250000	88005	27682	39468	155155	62,06
13	ШАРС	54400	0	33038		33038	61,00
14	Посольство Норвегії	4440**	1675	2787		4462	100,50
	Всього	669703	186018	183282	71993	441293	74,25

* разом з платою за обслуговування

**перенесено з 2007.

Протягом 2-го кварталу було використано 441,3 тис. дол. США, що становить 74,3% мобілізованих ресурсів.

Б) Використання наявних ресурсів

У 2008 р. ресурси ПРООН/МПВСР були використані згідно з напрямками та цілями Програмою місцевого розвитку, зокрема було передбачено чотири проекти. Використання ресурсів на підтримку розвитку в рамках даних проектів подається в вигляді таблиці – XII.

Таблиця - XII: Використання ресурсів в 2-му кварталі 2008 на підтримку розвитку, дол. США

№	Вклад в розвиток	Донор	Загальний бюджет на 2008	Витрати в 1-му кв. 2008	Витрати в 2-му кв. 2008	Всього	Виконання, %
1.	Покращення спроможності центральних органів влади	ПРООН/ШАРС	166725	31909	44873	76782	46,05
2.	Покращення потенціалу органів місцевого самоврядування	ПРООН/ШАРС	28240	22501	3487	25988	92,03
3.	Розбудова потенціалу громад	ПРООН/ШАРС	109435	33595	51828	85423	78,06
4.	Зміцнення можливостей та потенціалу міських рад та організацій громадянського суспільства (співфінансування проектів громад щодо сталого розвитку)	Посольство Норвегії	4440	1675	2787	4462	100,50
		Ів.-Франківськ	225110	69977	101576	171553	76,00
		Кіровське	1002	0	519	519	52,00
		Мог.-Подільськ.	7982	0	8146	8146	102,00
		Миколаїв	13184	13211	0	13211	102,20
		Новоград-Волинський	42913	0	1895	1895	4,41
		Нововолинськ	16467	13150	1038	14188	86,00
		Рівне	4508	0	2434	2434	54,00
	Вознесенськ	52449	0	36692	36692	70,00	
	ВСЬОГО	*	672455	186018	255275	441293	*

В) Нові перспективи фінансування – співпраця з урядом Канади

31 березня цього року було підписано Грантову угоду між ПРООН та урядом Канади в особі Міністра з питань міжнародного співробітництва, що діє через Канадську агенцію з міжнародного розвитку (КАМР). У рамках угоди, КАМР надасть грант ПРООН для підтримки діяльності Програми розвитку та інтеграції Криму та Муніципальної програми врядування та сталого розвитку (МПВСР) у 2008-2010.

В рамках підтримки, МПВСР отримає 1 млн. канадських доларів на такі цілі:

1. Розбудова потенціалу місцевий органів влади щодо надання високоякісних громадських послуг, в основному, це стосується водопостачання в містах.
2. Зміцнення потенціалу організацій громад самостійно визначати пріоритетні соціальні та економічні потреби, спільно з місцевою владою розробляти стратегії задоволення цих потреб та мобілізувати ресурси для фінансування цих проектів в обраних містах АР Крим.

3. Розбудова інституційного потенціалу громад та міських рад щодо розробки та впровадження належної гендерної політики, програм та проектів, які відображають пріоритети та інтереси як чоловіків, так і жінок Криму.

Фактична робота по використанню цих ресурсів розпочнеться в 3-му кварталі 2008 року згідно з узгодженим робочим планом Програми.

2.2.4 Оглядові місії Програми

Протягом кварталу ПРООН та донори ознайомились із питаннями впровадження та управління Програмою. Така оцінка була корисною для підвищення ефективності подальшої діяльності Програми. Наступні пункти описують це питання більш детально:

Донорська місія до м. Івано-Франківськ та м. Саки

- 21 травня представники КАМР, ШБС, ШАРС та ПРООН відвідали м. Саки для ознайомлення з ходом впровадження заходів проекту у співпраці місцевої громади та міської ради, які працюють в партнерстві з ПРООН/МПВСР.
- 30 травня донорський візит було організовано до м. Івано-Франківськ для презентації досягнень 1-ої фази проекту «Сприяння розвитку умов управління та розвитку міста за участі громад у містах України», який впроваджувався за підтримки Швейцарської агенції розвитку та співробітництва, за участю п. Кейті Шнайдер, виконуючої обов'язки директора ШБС в Україні, та п. Крістіана Дейслера, менеджера програми ШБС в Україні.

Аудит діяльності, організований ШАРС

- 14 - 19 травня ШАРС організувала аудит діяльності ПРООН/МПВСР. Аудитор п. Ганс Анденматтен ознайомився з діяльністю Програми через документацію, спілкування з членами команди по впровадженню Програми та зустрічі з партнерами в містах Новоград-Волинський (1 фаза), Могилів-Подільський та Тульчин (2 фаза).

Розділ ТРЕТІЙ

УРОКИ ТА МОЖЛИВОСТІ

3.1 Нагромадження досвіду, с. 42

3.2 Плани на майбутнє, с. 42

3.1 НАГРОМАДЖЕННЯ ДОСВІДУ

На основі набутого досвіду співпраці з зацікавленими сторонами, МПВСР була успішною в демонстрації цінності підходу за участі громади і соціальної мобілізації на місцевому рівні. Також протягом кварталу були досліджені та використані можливості національного рівня щодо сприяння розповсюдження підходу Програми. Проте існують деякі труднощі в розкритті потенціалу людей

А) На основі досвіду роботи Програми за рік були визначені такі *можливості*:

- Міста-партнери Програми зацікавлені в застосуванні підходу за участі громади в процесі прийняття рішень на місцевому рівні.
- Міста, де було продемонстровано ефект від результатів попередньої співпраці з Програмою, готові надати більше ресурсів на впровадження проектів громад.
- Існує зацікавленість та готовність зацікавлених сторін Програми поширювати застосування та визнання підходу за участі громади на національному рівні.
- Міські ради в Україні зацікавлені вивчити досвід партнерів Програми і потребують більш активної передачі знань, особливо щодо таких сфер діяльності Програми по розбудові інституційного потенціалу як управління громадським послугами/ ISO та стратегічне планування.

Б) У процесі реалізації Програми виникають *труднощі*, особливо пов'язані з таким:

- Існує потреба розробки ефективного механізму поширення досвіду МПВСР на національному рівні, що допоможе органам місцевого самоврядування впровадити підхід сталого розвитку, орієнтований на громаду, в їх щоденну роботу.
- Високий попит на проекти громад призводить до великої конкуренції стосовно фонду співфінансування проектів.
- Гостра необхідність забезпечення якості реалізації проектів внаслідок зосередження уваги деяких міст на кількості проектів, а не на якості процесу.
- Низький рівень готовності членів деяких громад брати відповідальність за свою власність та створювати сталі форми організацій (таких як об'єднання співвласників багатоквартирних будинків, обслуговуючі кооперативи); надання переваги простішим формам самоорганізації, як, наприклад, органи самоорганізації населення.

3.2. ПЛАНИ НА МАЙБУТНЄ

У 3-му кварталі Програма зосереджуватиметься на наступних заходах:

- Підвищення потенціалу центральних органів влади щодо децентралізації фіскальних та адміністративних повноважень для підтримки місцевого розвитку, зокрема через організацію публічного заходу присвяченого якості води.
- Зміцнення потенціалу органів місцевої влади щодо прозорого визначення та реалізації стратегій місцевого розвитку, надання громадських послуг та сприяння місцевому економічному розвитку.
- Сприяння передачі знань державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування щодо надання громадських послуг на місцевому рівні.
- Підвищення потенціалу громад реалізувати покращення умов соціального, економічного та екологічного середовища через підтримку проектів громад.
- Зосередження на підпроекті за підтримки Канадської агенції з міжнародного розвитку в АР Крим та Швейцарської агенції розвитку та співробітництва в АР Крим та Вінницькій обл.

ДОДАТКИ

1. **«Меморандум про порозуміння» між Міністерством з питань житлово-комунального господарства України та ПРООН, 44**
2. **Ініціативи проектів сталого розвитку: співфінансування, рівень завершеності проектів та кількість вигодонабувачів на кінець 2-го кварталу 2008 р., 46**
3. **Фінансові трансакції на місцеві проекти сталого розвитку станом на кінець 2-го кварталу 2008 р., 58**
4. **Список учасників та розклад проведення візитів міських голів та інших осіб, відповідальних за прийняття рішень на місцевому рівні, з західних регіонів України до м. Вознесенськ (Миколаївська область), 59**
5. **Деталі щодо підпроєкту, що впроваджується за підтримки Швейцарської агенції розвитку та співробітництва, 60**
6. **Деталі щодо проектів громад, що підтримуються Посольством Норвегії, 61**
7. **Команда реалізації проекту, 62**

Додаток – I:
**МЕМОРАНДУМ ПРО РОЗУМІННЯ
МІЖ ПРОГРАМОЮ РОЗВИТКУ ООН І
МІНІСТЕРСТВОМ З ПИТАНЬ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ**

Витяг

10 червня, 2008

Меморандум про розуміння (далі – Меморандум) був підписаний Програмою розвитку ООН (далі – «ПРООН») та Міністерством з питань житлово-комунального господарства України (далі – «Міністерство»). ПРООН та Міністерство надалі іменуються «Сторони».

Оскільки, питання сталого розвитку, впровадження реформи муніципальної інфраструктури, розробки національного бенчмаркінгу у галузі житлово-комунального господарства, децентралізації пов'язані із Цілями розвитку тисячоліття та Національною стратегією реформування житлово-комунального господарства,

Маючи на меті сприяння утвердженню принципів сталого розвитку, сприяння розвитку децентралізації та демократичного врядування, покращення якості життя мешканців,

З огляду на наступні документи:

- Угода про партнерство між Урядом України та ООН про заснування Представництва ООН від 6 жовтня 1992 року,
- Закон України «Про державну програму реформування та розвитку житлово-комунального господарства на 2004-2010 роки» від 24 червня 2004 року № 1869-IV,
- Йоганнесбурзька декларація та план заходів від 2002 року,
- План діяльності Програми розвитку ООН у країні (СРАР) від 2006 року,
- Програма місцевого розвитку, ПРООН України
- Проектний документ «Муніципальної програми врядування та сталого розвитку» (МПВСПР) від 2007 року,
- Проектний документ «Програми інтеграції та розвитку Криму» від 2007 року,
- Проектний документ проекту «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду» від 2007 року,
- Цілі розвитку тисячоліття (ЦРТ) та Цілі розвитку тисячоліття для України (УЦРТ),
- Декларація тисячоліття ООН від 8 вересня 2000 року

ЗАРАЗ І НАДАЛІ, Сторони домовились про таке:

СТАТТЯ 1

Мета

Мета Меморандуму – сприяння утвердженню принципів сталого розвитку, надання організаційної, методичної і наукової підтримки у реформуванні житлово-комунального господарства, поліпшення якості надання житлово-комунальних послуг населенню.

СТАТТЯ 2

Пріоритетні сфери співробітництва

Сторони розвиватимуть співробітництво в таких сферах:

(1) Реформування та сталий розвиток житлово-комунального господарства, вироблення національної моделі у сфері житлово-комунального господарства, запровадження та розповсюдження найкращих зразків організації надання населенню житлово-комунальних послуг.

Сторони у своїй співпраці та спільних діях приділятимуть увагу та віддаватимуть пріоритет наступним напрямкам:

- Впровадження реформи житлово-комунального господарства та вироблення національної моделі у сфері житлово-комунального господарства.
- Сприяння розвитку врядування за широкої участі громадян та створення ефективної децентралізованої інституційної системи, яка дозволить місцевим громадам, комунальним підприємствам, малому бізнесу, НГО, навчальним закладам та органам місцевого самоврядування бути залученими до прозорого спільного процесу планування та вирішення соціальних, економічних та екологічних проблем на їхніх територіях.
- Удосконалення законодавства щодо створення сприятливого середовища для територіальних громад, органів місцевого самоврядування, неурядових громадських організацій стосовно спільного

децентралізованого процесу планування та участі у заходах зі сталого розвитку на місцевому рівні в рамках громадсько-приватного партнерства.

- Ініціювання спільних наукових досліджень у сфері житлово-комунального господарства.
- Ініціювання проведення спільних комунікативних заходів для обговорення та вирішення проблем у сфері житлово-комунального господарства.
- Сприяння обміну досвідом щодо пошуку ефективних форм господарювання у сфері надання житлово-комунальних послуг.
- Розробка спільних проєктів, спрямованих на пошук та впровадження сучасних ефективних моделей у сфері житлово-комунального господарства.

(2) Навколишнє середовище та енергоефективність.

Зусилля Сторін поєднуюватимуться задля пом'якшення зміни клімату та зменшення негативного впливу на навколишнє середовище в Україні шляхом сприяння розвитку практики енергоефективності, відновлюваної енергії та покращення довкілля. Співпраця реалізовуватиметься, зокрема, шляхом включення екологічної політики у спільні проєкти, спрямовані на розвиток і реформування житлово-комунального господарства України щодо:

- Енергоефективності в комунальних послугах
- Каналізації, водовідведення та управління твердими побутовими відходами

(3) Житлово-комунальне господарство

Сторони у своїй співпраці та спільних діях приділятимуть увагу та віддаватимуть пріоритет наступному:

- Покращення інвестиційного клімату в галузі
- Сприяння створенню об'єднань співвласників багатоквартирних будинків, методологічній та організаційній підтримці їх діяльності
- Запровадження незалежного професійного регулювання цін і тарифів на монопольних ринках комунальних послуг
- Демоніполізація ринку житлових послуг, створення конкурентного середовища
- Організаційна та експертна підтримка пілотних проєктів у сфері житлово-комунального господарства
- Експертній підтримці у проведенні реформи житлово-комунального господарства України
- Підвищення поінформованості людей та їх залучення до реформи у сфері житлово-комунального господарства
- Розбудова потенціалу місцевих органів влади щодо надання якісних послуг
- Розбудова потенціалу місцевої громади щодо володіння, використання та утримання комунальної власності для кращого надання послуг
- Збір найкращих практик та досвіду у сфері житлово-комунальної реформи та надання рекомендацій щодо політики на основі первинного досвіду органам місцевого самоврядування, місцевим громадам жителів, малих підприємств, НГО і т.д.
- Розбудова потенціалу та навчальні програми, що відповідають завданням Міністерства, для: державних службовців, представників органів місцевого самоврядування, комунальних підприємств, керівників об'єднань співвласників багатоквартирних будинків та інших шляхом навчальних програм, семінарів, навчальних поїздок і т.д.
- Сприяння створенню нової системи управління у сфері житлово-комунального господарства

Напрямок та перелік діяльності щодо об'єднання спільних зусиль Сторін не обмежується вище зазначеним та може бути розширеним за згодою Сторін.

Від імені ООН та ПРООН в Україні:

Френсіс О'Доннелл

**Постійний Координатор Системи ООН
Постійний Представник ПРООН в Україні**

Від імені Міністерства з питань житлово-комунального господарства України:

Кучеренко Олексій Юрійович

Міністр з питань житлово-комунального господарства України

Додаток – II:

Місцеві ініціативи сталого розвитку: співфінансування, прогрес виконання та статус вигодонабувачів станом на кінець 2007 р.

№	ОЖ/мережа	Мета	Сектор	Рік початку	Кошторисна вартість і співфінансування в частині								Рівень виконання, %	Прямі вигодонабувачі			Непрямі вигодонабувачі
					ПРООН	ШБС	КАМР	Посолюст во Норвегії	Міські ради	ОЖ/мережі	Інші донори	Разом		Жін.	Чол.	діти	
Житомир																	
1	Комфорт	Тепло/ гаряча вода	Енергія та доквілля	2004	56600				56600	11000		124200	100	88	105	26	
2	Громада	Система опалення	Енергія та доквілля	2004	28000				28000	4700	4000	64700	100	54	76	20	
3	Добробут-62	Тепло/ гаряча вода	Енергія та доквілля	2004	56800				56800	9900		123500	100	107	137	39	
4	Добробут - 104	Система опалення	Енергія та доквілля	2004	32700				32700	8900	2600	76900	100	79	85	70	
5	Власний дім	Система опалення	Енергія та доквілля	2004	25500				25500	8300	3300	62600	100	93	98	33	
6	Наша оселя	Тепло/ гаряча вода	Енергія та доквілля	2004	53400				53400	7900		114700	100	84	93	23	
	<i>Всього:</i>	*	*		253000				253000	50700	9900	566600	*	505	594	211	
Рівне																	
1	Мережа шкіл	Система опалення	Соціальний розвиток	2004	84900				84900	15500	38900	224200	100	80	135	3885	
2	ОСББ Житловик 22	Система опалення	Енергія та доквілля	2004	21900				21900	8600		52400	100	130	160	45	
3	ОСББ Бальзамін	Дренажна система	Енергія та доквілля	2004	54000				54000	20000		128000	100	250	290	460	
4	Мережа шкіл	Система опалення	Соціальний розвиток	2005	44900				104800	15500	32400	197600	100	135	80	3985	
5	Фонд захисту інвалідів	Компютер. навчання	Економічн. розвиток	2005	19500				45500	13300	2000	80300	100	1507	1123	0	
6	ОСББ Шухевича	Ремонт даху	Енергія та доквілля	2007	59400				89100	21500		170000	90	332	170	1211	
7	ОСББ "Житловик-22"	Ремонт приміщень	Соціальний розвиток	2007	24320				36480	19000		79800	90	110	96	84	

№	ОЖ/мережа	Мета	Сектор	Рік початку	ПРООН	ШБС	КАМР	Посо́льст во Норвегії	Міські ради	ОЖ/мережі	Інші донори	разом	Рівень виконання, %	Жін.	Чол.	діти	Непрямі вигоди-набувачі
8	Мережа шкіл	Ізоляція вікон	Енергія та довкілля	2007	74250				74250	18296		166796	90	126	84	3990	
9	Лицей	Ізоляція вікон	Енергія та довкілля	2008	34775				104325	17872				273	236	228	
10	ОСББ Галицького	Ремонт даху	Енергія та довкілля	2008	34650				103950	20320				192	110	55	
	<i>Всього:</i>	*	*	*	452595				719205	169888	73300	1099096	*	3016	2603	13943	
Новоград-Волинський																	
1	НГО "НВ міська жіноча асоціація"	Громадське здоров'я/діагностичн. центр	Соціальний розвиток	2006		75000			75000	25552	12579	188131	100	9504	8496	0	38300
2	Фонд соц.захисту інвалідів	Громадське здоров'я	Соціальний розвиток	2006		75400			75400	17867		168667	100	526	347	420	453
3	Школа № 5	Ремонт приміщень	Енергія та довкілля	2006	7550	67950			75500	17438	10000	178438	100	25	5	292	
4	Мережі шкіл	Реконструкція даху	Енергія та довкілля	2006	4490	40410			44900	10543		100343	100	112	38	1688	
5	БК "Ів. Франка, 32"	Питна вода	Соціальний розвиток	2006		15500			15500	5573		36573	100	27	21	11	
6	Дитсадок #16	Реконструкція даху	Енергія та довкілля	2006		16000			16000	9528		41528	100	29	0	216	
7	Мережа шкіл/Дитсадок #14	Реконструкція даху	Енергія та довкілля	2006	63750	11250			75000	48900	281964	480864	100	62	4	310	
8	ОСББ "Роялті"	Реконструкція ліфтів	Соціальний розвиток	2006	13200				13200	3094		29494	100	84	103	85	
9	ОСББ "Згода"	Реконструкція ліфтів	Соціальний розвиток	2006	36100				36100	8139		80339	100	343	340	81	
10	ВК "Зарічани"	Питна вода	Соціальний розвиток	2007	8,550				10,450	30707		49707	100	18	10	24	
11	Школа "Лесі Українки"	Реконструкція даху	Енергія та довкілля	2007	67455				82,445	29852		179752	100	108	18	771	

№	ОЖ/мережа	Мета	Сектор	Рік початку	ПРООН	ШБС	КАМР	Посольство Норвегії	Міські ради	ОЖ/мережі	Інші донори	разом	Рівень виконання, %	Жін.	Чол.	діти	Непрямі вигодонабувачі
12	Школа "Ліра"	Ремонт приміщень	Соціальний розвиток	2007	67455				82,445	21437		171337	100	67	12	560	
13	Школа #7	Реконструкція даху	Енергія та довкілля	2007	67455				82,445	25630		175530	100	76	15	735	
14	КК "Громадський прогрес"	Питна вода	Соціальний розвиток	2007	52574				64,257	14081		130912	90	842	521	641	
15	Дитячий садок 13	Реконструкція даху	Енергія та довкілля	2007	67455				82,445	16711	129000	295611	100	25	2	132	
16	ОСББ "Кедр"	Енергозбереження	Енергія та довкілля	2007	13812			67434	9027	20622		110895	100	27	21	11	
17	ОСББ "Житловик"	Спортивний майданчик	Соціальний розвиток	2007	37350				45650	11677		94677	90	224	139	85	
18	ВК "Олійник"	Система каналізації	Енергія та довкілля	2008	53800				86700	91200	235300			43	35	38	
19	Дитсадок №2	Реконструкція даху	Енергія та довкілля	2008	53800				86700	20500	99500			40	3	186	
	Всього:	*	*	*	614796	301510		67434	1059164	429051	768343	2512798	*	12182	10130	6286	38753
Юліна																	
1	БК «Джерело життя»	Питна вода		2008	70000				70000	40590				24	26	12	
	Всього:	*	*	*	70000				70000	40590				24	26	12	
Гульчин																	
1	Дитсадок №4	Ізоляція вікон	Енергія та довкілля	2008		45000			45000	10400				147	123	120	
2	Дитсадок №3	Ізоляція вікон	Енергія та довкілля	2008		45000			45000	10400				167	127	140	
	Всього:	*	*	*		90000			90000	20800				314	250	260	
Івано-Франківськ																	
1	ОРЖР, ЖЕО# 3	Спортивн майданч	Соціальний розвиток	2004	50000				50000	14300	16400	130700	100	237	279	105	
2	БК «Хоробрий»	Система опалення	Енергія та довкілля	2004	24800				24800	8900		58500	100	109	116	43	
3	"Квітка карпат"	Спортивн майданч	Соціальний розвиток	2005	25000				58300	9200		92500	100	141	94	1085	

№	ОЖ/мережа	Мета	Сектор	Рік початку	ПРООН	ШБС	КАМР	Посольств во Норвегії	Міські ради	ОЖ/ мережі	Інші донори	разом	Рівень викона- ння, %	Жін.	Чол.	діти	Непрямі вигоди- набувачі
4	"Калинонька"	Спортивн майданч	Соціальний розвиток	2005	22200				51800	8300		82300	100	77	42	700	
5	"Струмочок"	Спортивн майданч	Соціальний розвиток	2005	34500				80600	12900		128000	100	149	91	1536	
6	"Наше здоров'я"	Спортивн майданч	Соціальний розвиток	2005	31700				74100	11300		117100	100	85	37	1100	
7	"Угорницька школа"	Питна вода	Енергія та довкілля	2005	14700				34300	7900	5000	61900	100	65	35	303	
8	БК "Прометей"	Реконструк- ція даху	Енергія та довкілля	2005	27600				64400	10900	6700	109600	100	48	37	13	
9	БК "Світанок"	Ізоляція вікон	Енергія та довкілля	2005	16200				37700	7600		61500	100	166	156	62	
10	БК "Витви- цького, 28"	Питна вода	Енергія та довкілля	2005	18900				44250	6550	4000	73700	100	94	95	52	
11	БК "Короля Данила, 146"	Ізоляція вікон	Енергія та довкілля	2005	19600				45850	7750	5000	78200	90	61	46	43	
12	БК "Мико- лайчука, 11"	Питна вода	Енергія та довкілля	2005	18500				43100	7900	6000	75500	100	109	96	57	
13	"Кооператив #2"	Підвальні розгалуж	Енергія та довкілля	2006	1217	10952			12169	2785		27123	100	38	36	25	
14	БК "Пасічна, 18"	Підвальні розгалуж	Енергія та довкілля	2006	6695	60260			66955	15833		149743	100	73	54	146	
15	БК "Тролей- бусна, 4"	Підвальні розгалуж	Енергія та довкілля	2006	7309	65775			73084	16560		162728	90	84	73	19	
16	БК "Вовчи- нецька, 198"	Підвальні розгалуж	Енергія та довкілля	2006	61724	10892			72616	16250		161482	100	216	188	67	
17	БК "Вовчи- нецька, 198Б»	Підвальні розгалуж	Енергія та довкілля	2006		71946			71946	16025		159917	100	132	92	78	
18	БК "Чорно- вола 134-А"	Реконструк- ція даху	Енергія та довкілля	2006	7455	67095			74550	18518	15000	182618	100	91	89	58	
19	БК "Коопе- ратив #8"	Реконструк- ція даху	Енергія та довкілля	2006		59915			59915	18274		138104	100	154	103	47	
20	БК "Симо- ненко, 5"	Підвальні розгалуж	Енергія та довкілля	2006	57027	10064			67091	15140		149322	100	146	101	114	

№	ОЖ/мережа	Мета	Сектор	Рік початку	ПРООН	ШБС	КАМР	Посольств во Норвегії	Міські ради	ОЖ/ мережі	Інші донори	разом	Рівень виконан- ня, %	Жін.	Чол.	діти	Непрямі вигодо- набувачі
21	БК "Івасюка, 36"	Підвальні розгалуж	Енергія та довілля	2006	2937	26433			29370	7207	3000	68947	100	118	97	63	
22	БК "Кооператив #4"	Підвальні розгалуж	Енергія та довілля	2006		60179			60179	14290		134648	100	79	48	21	
23	БК "С. Бандери, 12"	Підвальні розгалуж	Енергія та довілля	2006	7228	65060			72288	16140		160716	90	93	78	24	
24	БК "Конювальця, 34"	Підвальні розгалуж	Енергія та довілля	2006	5628	50649			56277	12671		125225	100	62	57	28	
25	Мережа шкіл / школа #16	Ремонт підлоги	Соціальний розвиток	2006	17985	1999			19984	4552		44520	100	39	28	599	
26	Школа #2	Ізоляція вікон	Енергія та довілля	2006	59948	10579			70527	17031		158085	100	43	18	560	1050
27	Школа #7	Ремонт приміщень	Енергія та довілля	2006	42023	7416			49439	11782		110660	100	58	15	488	859
28	Школа #8	Спортивн майданч	Соціальний розвиток	2006	24564	4334			28898	6698		64494	100	25	9	700	
29	Школа #1	Ремонт приміщень	Соціальний розвиток	2006	62938	11107			74045	23672		171762	100	135	9	802	
30	БК "Хоткевича 44/4"	Підвальні розгалуж	Енергія та довілля	2006	73939				73939	17865		165743	100	180	161	56	
31	Реабілітаційний центр	Реконструкція даху	Енергія та довілля	2006	74877				74877	15516	58421	223691	100	123	22	83	
32	БК "Стуса 25"	Підвальні розгалуж	Енергія та довілля	2006	74535				74535	14406		163476	100	144	127	63	
33	БК "Надвірнянська 30"	Підвальні розгалуж	Енергія та довілля	2006	70960				70960	15630		157550	100	138	122	72	
34	БК "Петлюри 1"	Підвальні розгалуж	Енергія та довілля	2006	74930				74930	16650		166510	100	163	118	63	
35	Школа #22	Ізоляція вікон	Енергія та довілля	2007	59940				89911	21447		171298	100	150	25	1455	
36	Школа #8	Ізоляція вікон	Енергія та довілля	2007	53704				80555	26705		160964	100	27	13	246	
37	Школа #16	Ремонт туалетів	Соціальний розвиток	2007	53700				80550	23750		158000	100	873	234	563	

№	ОЖ/мережа	Мета	Сектор	Рік початку	ПРООН	ШБС	КАМР	Посолюст во Норвегії	Міські ради	ОЖ/мережі	Інші донори	разом	Рівень виконання, %	Жін.	Чол.	діти	Непрямі вигода-набувачі
38	Школа #15	Ізоляція вікон	Енергія та доквілля	2007	52788				79183	23949		155920	100	27	13	773	
39	Школа #13	Ремонт туалетів	Соціальний розвиток	2007	56041				84061	26836		166938	100	101	15	865	
40	Гімназія #3	Ізоляція вікон	Енергія та доквілля	2007	59427				89141	16639		165207	100	67	20	457	
41	БК Вовчи-нецька 202	Підвальні розгалуж	Енергія та доквілля	2007	59720				89581	17399		166700	90	93	87	32	
42	ОСББ "Серафіні"	Підвальні розгалуж	Енергія та доквілля	2007	14100				21149	4500		39749	90	1	7	11	
43	БК Вовчи-нецька 194а	Підвальні розгалуж	Енергія та доквілля	2007	56616				84923	17078		158617	100	103	86	31	
44	БК Целевича 5а	Підвальні розгалуж	Енергія та доквілля	2007	58532				87797	17225		163554	100	93	87	32	
45	БК Коно-вальця 46	Підвальні розгалуж	Енергія та доквілля	2007	58896				88345	17739		164980	90	78	75	26	
46	БК Тролей-бусна 19	Підвальні розгалуж	Енергія та доквілля	2007	59228				88843	17079		165150	100	112	83	45	
47	БК Галицька	Підвальні розгалуж	Соціальний розвиток	2007	59344				89016	17259		165619	100	73	56	30	
48	ОСББ Га-лицького 53а	Підвальні розгалуж	Соціальний розвиток	2007	32298				48448	9476		90222	100	18	17	13	
49	БК Ленкав-ського 9	Підвальні розгалуж	Соціальний розвиток	2007	45974				68960	14782		129716	100	52	36	6	
50	БК Вовчи-нецька 194	Підвальні розгалуж	Соціальний розвиток	2007	57308				85963	16401		159672	100	138	108	190	
51	ОСББ «Злагода»	Ремонт даху	Енергія та доквілля	2007	61723				77072	15697		154492	100	106	71	35	
52	Кооператив #8	Підвальні розгалуж	Соціальний розвиток	2007	7891				63842	18579		90312	90	116	103	85	
53	БК по вул. Бандери 10б.	Підвальні розгалуж	Соціальний розвиток	2007	8903				72033	11205		92141	15	90	69	22	
54	БК по Вовчи-нецькій 194в	Підвальні розгалуж	Соціальний розвиток	2007				16489	133412	28914		178815	90	230	190	81	

№	ОЖ/мережа	Мета	Сектор	Рік початку	ПРООН	ШБС	КАМР	Посольств во Норвегії	Міські ради	ОЖ/ мережі	Інші донори	разом	Рівень виконан- ня, %	Жін.	Чол.	діти	Непрямі вигодо- набувачі
55	БК по вул. Сахарова 27	Підвальні розгалуж	Соціальний розвиток	2007				15910	128726	16770		161406	90	67	59	54	
56	ОСББ “Цемент”	Підвальні розгалуж	Соціальний розвиток	2007				11890	96203	12179		120272	90	43	41	10	
57	БК бо Надвірнянській 32	Підвальні розгалуж	Соціальний розвиток	2007				16194	131020	17578		164792	90	80	78	46	
58	БК по Галицькій 134	Ремонт даху	Енергія та довкілля	2007				7269	58808	8792		74869	90	159	111	173	
59	БК по Кор. Данила 14	Ремонт даху	Енергія та довкілля	2007	15561				125899	15999		157459	15	61	47	25	
60	ОСББ Злагода-2006	Ремонт даху	Енергія та довкілля	2007				6927	56045	7234		70206	90	8	7	2	
61	БК по Сахарова 33	Підвальні розгалуж	Соціальний розвиток	2007	15910				128726	16656		161292	90	77	67	48	
62	ОСББ “Сучасне життя”	Ремонт даху	Енергія та довкілля	2007				14604	118161	14979		147744	90	39	31	33	
63	Школа # 12	Ізоляція вікон	Енергія та довкілля	2007	16211				131163	16547		163921	90	590	486	659	
64	Школа # 18	Ізоляція вікон	Енергія та довкілля	2007	15593				126157	24850		166600	90	1404	1139	1253	
65	Школа # 2	Ремонт туалетів	Енергія та довкілля	2007	9236				74728	20711		104675	90	31	16	496	
66	Дит садок # 2	Ремонт даху	Енергія та довкілля	2007	5522				44677	12513		62712	90	66	66		201
67	ОСББ “Ватровик”	Ремонт даху	Енергія та довкілля	2007				8115	65661	8747		82523	90	40	32	19	
68	Школа # 23	Ремонт туалетів	Енергія та довкілля	2007	15548				125800	15778		157126	15	722	783		2106
69	Дит садок # 10	Ремонт туалетів	Енергія та довкілля	2007	13824				111848	30782		156454	90	219	172		642
70	БК по Набережній 32	Підвальні розгалуж	Соціальний розвиток	2007	15541				125742	16091		157374	15	87	135		
71	БК по Дорошенка 28	Ремонт даху	Енергія та довкілля	2007	16016				129581	16328		161925	90	123	92	72	

№	ОЖ/мережа	Мета	Сектор	Рік початку	ПРООН	ШБС	КАМР	Посолюст во Норвегії	Міські ради	ОЖ/мережі	Інші донори	разом	Рівень виконання, %	Жін.	Чол.	діти	Непрямі вигодо-набувачі
72	БК по Сахарова 31	Підвальні розгалуж	Соціальний розвиток	2007				16328	132112	17278		165718	90	69	51	61	
73	ОСББ б-р. Південний, 33	Ремонт даху	Енергія та довілля	2008	30443				96403	14263				82	48	21	
74	Дитсадок №6	Ремонт даху	Енергія та довілля	2008	30861				109416	15704				143	89	104	
75	Школа № 25	Заміна вікон	Енергія та довілля	2008	35000				105000	24805				857	697	907	
	<i>Всього:</i>	*	*	*	2189018	594655		113726	5762435	1134238	119521	9451698	*	11190	8411	18256	4858
Кіровське																	
1	ОСББ "Гірник-2"	Підвальні розгалуження	Енергія та довілля	2006	14250				14250	3200		31700	100	224	171	103	
2	ОСББ № 20	Підвальні розгалуження	Соціальний розвиток	2007	13200				13200	8850		35250	90	192	154	122	
3	ОСББ № 21	Підвальні розгалуження	Соціальний розвиток	2007	13200				13200	8800		35200	90	209	151	126	
4	ОСББ № 23	Підвальні розгалуження	Соціальний розвиток	2007	10000				10000	3650		23650	90	39	32	11	
5	ОСББ "Наш дом"	Підвальні розгалуження	Соціальний розвиток	2007	9709				9709	7750		27168	90	85	79	34	
6	ОСББ Молодіжний, 18	Підвальні розгалуження	Соціальний розвиток	2008	8411				12617	4337				55	43	35	
7	ОСББ Молодіжний, 19	Підвальні розгалуження	Енергія та довілля	2008	15251				22877	6237				147	125	115	
8	ОСББ Молодіжний, 8	Підвальні розгалуження	Соціальний розвиток	2008	12252				18378	3903				103	95	36	
9	ОСББ Молодіжний, 6	Підвальні розгалуження	Соціальний розвиток	2008	9343				14015	4095				84	58	39	
10	ОСББ «Гарний будинок»	Підвальні розгалуження	Соціальний розвиток	2008	19800				29700	7500				207	161	129	

№	ОЖ/мережа	Мета	Сектор	Рік початку	ПРООН	ШБС	КАМР	Посольств во Норвегії	Міські ради	ОЖ/ мережі	Інші донори	разом	Рівень виконан- ня, %	Жін.	Чол.	діти	Непрямі вигодо- набувачі
11	ОСББ Шах- тарська 24	Підвальні розгалуження	Соціальний розвиток	2008	15260				22891	7239				83	77	19	
	<i>Всього:</i>	*	*	*	140676				180837	65561		152968	*	1428	114	769	
Миколаїв																	
1	ОСББ "Новатор"	Ремонт даху	Енергія та довкілля	2006	67670				67670	18220		153560	100	92	80	48	
2	ОСББ "Білий дім"	Підвальні розгалуж.	Енергія та довкілля	2006	67863				67863	18220		153946	100	95	85	30	
3	ОСББ "Таврія"	Ремонт даху	Енергія та довкілля	2006	63744				63744	18015		145503	100	24	24	7	
4	ОСББ "Айлант"	Підвальні розгалуж.	Енергія та довкілля	2006	56681				56681	13154		126516	100	146	108	27	
5	ОСББ "Ольвія"	Ремонт даху	Енергія та довкілля	2006	67432				67432	25005		159869	100	236	159		
6	ОСББ "Світанок"	Ремонт даху	Енергія та довкілля	2007	61039				74604	20862		156505	15	141	99	60	
	<i>Всього:</i>	*	*	*	384429				397994	113476		895899	0	734	555	172	
Гола Пристань																	
1	Мережа дитсадків	Ремонт даху	Енергія та довкілля	2006	30262				30262	9584		70108	100	48	5	206	
2	"Галина-Надія"	Водопровідні труби	Енергія та довкілля	2007	10756				10756	2740		24252	100	30	22	33	
3	"Голяни"	Водопровідні труби	Енергія та довкілля	2007	13610				13610	3375		30595	100	20	13	4	
4	Дитсадок 3	Ізоляція вікон	Енергія та довкілля	2007	39668				39668	16793		96129	100	46	5	190	
5	ОСББ Покришева,45	Ремонт труб в підвалі	Енергія та довкілля	2008	10992				16488	3554				20	14	0	
6	ОСББ Озерянка	Ремонт даху	Енергія та довкілля	2008	19333				28999	5679				14	8	0	
7	ОСББ Пенсіонерів	Ремонт даху	Енергія та довкілля	2008	8297				12445	2605				22	11	3	
8	ОСББ Ластівка	Ремонт труб в підвалі	Енергія довкілля	2008	15072				22609	4687				21	26	7	

№	ОЖ/мережа	Мета	Сектор	Рік початку	ПРООН	ШБС	КАМР	Посолюст во Норвегії	Міські ради	ОЖ/мережі	Інші донори	разом	Рівень виконання, %	Жін.	Чол.	діти	Непрямі вигоди-набувачі
9	Дитсадок №2	Територія	Соціальний розвиток	2008	32983				49475	9662				202	173	170	
	<i>Всього:</i>	*	*	*	180973				224312	58679		221084		412	302	632	
	Галич																
1	БК "Вівчаренко", 19	Підвальні розгалуж.	Енергія та довкілля	2006	52697				52697	11752		117146	90	92	80	35	
	<i>Всього:</i>	*	*	*	52697				52697	11752		117146	90	92	80	35	
	Саки																
1	ОСББ Іванової	Ремонт даху	Енергія та довкілля	2008			28106		28106	6845				15	16	19	
2	ОСББ Кузнєцова	Ремонт даху	Енергія та довкілля	2008			25993		25993	6377				49	36	12	
3	Дитсадок 13	Каналізаційна система	Енергія та довкілля	2008			42631		42631	10073				177	101	180	
	<i>Всього:</i>	*	*	*			96730		96730	23295				241	153	211	
	Вознесенськ																
1	Школа № 5	Система опалення	Енергія та довкілля	2007	15704				15704	4133		35541	100	50	6	534	
2	Дитсадок 6	Ремонт туалетів	Соціальний розвиток	2007	34443				34443	8004		76890	100	19	5	106	
3	ОСББ Залізничник	Каналізац. система	Енергія та довкілля	2007	48604				48604	11561		108769	100	26	15	8	
4	ВК "Затишний"	Водопостачання	Соціальний розвиток	2007	67635				67635	37471		172741	100	112	128	46	
5	Школа #7	Ремонт туалетів	Соціальний розвиток	2007	61735				61735	14120		137590	90	680	292	518	
6	Мережа шкіл	Питна вода	Соціальний розвиток	2007	22155				22155	5773		50083	90			5158	
7	Школа №4	Ремонт приміщення	Соціальний розвиток	2008	33257				61763	11058				375	325	443	
8	Школа №10	Ремонт приміщення	Соціальний розвиток	2008	51730				96070	17641				625	535	623	
9	Школа №8	Ремонт приміщення	Соціальний розвиток	2008	42644				79197	14538				720	626	722	

№	ОЖ/мережа	Мета	Сектор	Рік початку	ПРООН	ШБС	КАМР	Посолюст во Норвегії	Міські ради	ОЖ/мережі	Інші донори	разом	Рівень виконання, %	Жін.	Чол.	діти	Непрямі вигодо-набувачі
	<i>Всього:</i>	*	*	*	377907				487306	124299		581614	*	2607	1932	8158	
	Кагарлик																
1	ОСН Комунарска	Ремонт приміщень	Соціальний розвиток	2007	24840				24840	5720		55400	90	12	9	10	
	<i>Всього:</i>	*	*	*	24840				24840	5720		55400	*	12	9	10	
	Могилів-Подільський																
1	Дитсадок 2	Ізоляція вікон	Енергія та довілля	2007		37678			37678	9425		84781	90	55	4	245	
2	Дитсадок 5	Ізоляція вікон	Енергія та довілля	2007		38564			38564	10775		87903	90	43	1	355	
3	Дитсадок 1	Ізоляція вікон	Енергія та довілля	2007		36508			36508	8975		81991	90	25	5	296	
4	НГО "Ангел надії"	Ремонт приміщень	Соціальний розвиток	2007		74950			74950	32423		182323	15	120	120	120	
5	Школа №3	Встановлення вікон	Енергія та довілля	2008				40556	49568	13414				939	744	796	
	<i>Всього:</i>	*	*	*		187700		40556	237268	75012		436998	*	987	926	1016	
	Нововолинськ																
1	Дитсадок 4	Ізоляція вікон	Енергія та довілля	2007	7700				7700	2337		17737	90	36	4	200	400
2	ВК "Струмок"	Каналізаційна система	Енергія та довілля	2007	53900				53900	25060		132860	90	32	29	13	
3	ОСББ "Самшит"	Система водопостачання	Соціальний розвиток	2007	7200				7200	2208		16608	90	22	14	6	
4	ОСББ "Надія 2007"	Система водопостач.	Соціальний розвиток	2007	6100				6100	2267		14467	90	22	14	15	
5	ОСББ "Клавдія"	Ремонт даху	Енергія та довілля	2007	4960				44640	6686		56286	15	26	17	14	
6	ОСББ "Віра"	Підвальні розгалуж	Соціальний розвиток	2007	4080				36720	36720		46098	15	20	25	14	
7	ОСББ "7-Я»	Ремонт даху	Енергія та довілля	2007	3920				35280	5003		44203	90	19	7	12	
8	ВК "Світанок"	Питна вода	Соціальний розвиток	2007	7000				63000	16533		86533	90	20	16	6	

№	ОЖ/мережа	Мета	Сектор	Рік початку	ПРООН	ШБС	КАМР	Посолюст во Норвегії	Міські ради	ОЖ/мережі	Інші донори	разом	Рівень виконання, %	Жін.	Чол.	діти	Непрямі вигодо-набувачі
9	ОСББ "Іскра"	Ремонт даху	Енергія та довкілля	2007	5150				46350	6274		57774	90	27	11	19	
	<i>Всього:</i>	*	*		<i>100010</i>				<i>300890</i>	<i>103088</i>		<i>472566</i>	*	<i>224</i>	<i>137</i>	<i>299</i>	<i>400</i>
	Львів																
1	ОСББ "Біля парку"	Ремонт даху	Енергія та довкілля	2007	73719				73719	22562		170000	5	45	40	21	
2	Школа # 17	Ремонт приміщень	Соціальний розвиток	2007	28425				28425	9150		66000	5	164	155	150	800
	<i>Всього:</i>	*	*	*	<i>102144</i>				<i>102144</i>	<i>31712</i>		<i>236000</i>		<i>209</i>	<i>195</i>	<i>171</i>	<i>800</i>
	Разом 2004	*	*	*	488600				488600	118000	65200	1160400	100.0	1311	1574	4749	
	Разом 2005	*	*	*	293300				684700	119100	61100	1158200	99.2	2637	1932	8936	
	Разом 2006	*	*	*	1279608	896165			2175773	577279	380964	5309789	99.1	14003	11711	7735	40662
	Разом 2007	*	*	*	2243623	187700		181160	5223433	1206562	129000	9171478	51.0	10725	7368	24639	4149
	Разом 2008	*	*	*	637954	130556	96730		1486316	405498	334800	3091.854		5826	4668	5159	
	РАЗОМ 04/08				4943085	1214421	96730	181160	10058822	2426439	971064	16802959		34502	27253	51218	44811
	Частка	*	*	*	13.47	3.31	0.26	0.49	27.41	6.61	2.65	45.79	100	157784			

Додаток – III:

Деталі щодо фінансових трансакцій для ініціатив місцевого сталого розвитку, грн.

№	ОЖ/мережа	Загальна перерахована сума на кін. 2-го кварталу 2008, грн.				Сума до сплати у майбутньому				Статус фінансового виконання проєктів (%)
		Фонд ПРООН	Фонд ШАРС	Посольство Норвегії	Міська рада	Фонд ПРООН	Фонд ШАРС	Посольство Норвегії	Міська рада	
Івано-Франківськ										
1.1	ОСББ «Щасливе життя»	0	0	5177,84	8098,66	0	0	0	0	100
1.2	БК Бандери 12	7228,8	0	0	7228,8	0	0	0	0	100
1.3	Школа №18	1559,25	0	0	12615,75	0	0	0	0	100
1.4	Кооператив № 8	789,06	0	0	6384,24	0	0	0	0	100
1.5	Дитсадок №10	1382,37	0	0	11184,81	0	0	0	0	100
1.6	БК по вул. Короля Данила 14	1556,06	0	0	12589,94	0	0	0	0	100
1.7	БК по вул. Сахарова 31	0	0	0	14844	0	0	0	0	100
1.8	Дитсадок №2	552,2	0	0	4467,71	0	0	0	0	100
1.9	БК по Галицькій 134	726,85	0	0	5880,85	0	0	0	0	100
1.10	БК по Дорошенка 338	1601,57	0	0	12958,13	0	0	0	0	100
1.11	Школа №12	1621,11	0	0	13116,29	0	0	0	0	100
1.12	БК по вул. Бандери 10Б	0	0	1052,17	7041,43	0	0	0	0	100
1.13	Школа №23	1554,83	0	0	12579,97	0	0	0	0	100
1.14	БК по вул. Набережній 32	1554,11	0	0	12574,19	0	0	0	0	100
1.15	БК по вул. Вовчинецькій 202	5972,04	0	0	8958,06	0	0	0	0	100
1.16	Школа №2	923,6	0	0	7472,8	0	0	0	0	100
1.17	БК по вул. Тролейбусній 4	7308,4	0	0	7308,4	0	0	0	0	100
1.18	ОСББ «Цемент»	1189,02	0	0	9620,28	0	0	0	0	100
1.19	ОСББ «Ватровик»	811,54	0	0	6566,06	0	0	0	0	100
1.20	БК по вул. Коновальця 46	5889,64	0	0	8834,46	0	0	0	0	100
1.21	ОСББ «Злагода»	0	0	6297	0	0	0	0	0	100
Кіровське										
2.1	ОСББ «Гірник»	1320	0	0	1320	0	0	0	0	100
2.2	ОСББ «Молодіжний-23»	1000	0	0	1000	0	0	0	0	100
Могилів-Подільський										
3.1	НГО «Ангел надії»	0	75324,75	0	37100,25	0	7495	0	7495	90
3.2	Дитсадок №1	0	7009,54	0	292,06	0	0	0	0	100
3.3	Дитсадок №5	0	7713	0	0	0	0	0	0	100
Нововолинськ										
4.1	ОСББ «Скра»	515	0	0	4635	0	0	0	0	100
Рівне										
4.1	Мережа шкіл м. Рівне	7425	0	0	7425	0	0	0	0	100
4.2	ОСББ «Житловик 22»	2432	0	0	3648	0	0	0	0	100
Вознесенськ										
5.1	Школа №7	6173,5	0	0	6173,5	0	0	0	0	100
5.2	Мережа шкіл «Діалог»	3677,73	0	0	753,27	0	0	0	0	100
5.3	«Джерельце» школа №4	4988,55	0	0	9264,45	28268,45	0	0	52498,55	15
5.4	«Промінь» школа № 7	7759,5	0	0	14410,5	44002	0	0	81718	15
Разом:		77511,73	90047,29	12527,01	276346,9	72270,45	7495	0	141711,6	94,5
		456432,89				221477,00				*

Додаток – IV:

**Список учасників та розклад проведення візитів міських голів та осіб, відповідальних за прийняття рішень з західних регіонів до м. Вознесеньк (Миколаївська область)
25-26 червня 2008**

1. Кульчицький Дмитро Богданович, заступник Галицького міського голови (Івано-Франківська область)
2. Басюк Дарина Іванівна, начальник управління економіки, промисловості, інвестицій та споживчого ринку Кам'янець-Подільської міської ради (Хмельницька область)
3. Баранський Анатолій Віталійович, спеціаліст Кам'янець-Подільської міської ради (Хмельницька обл)
4. Савчук Олег Анатолійович, начальник відділу реформування місцевого самоврядування Міністерства з питань регіонального розвитку та будівництва України (м. Київ)
5. Арцев Юрій Миколайович, Секретар Рубіжанської міської ради (Луганська область)
6. Гудзь Ірина Леонідівна, начальник відділу підтримки громадських ініціатив та інвестицій Новоград-Волинської міської ради
7. Орленко Олександр Іванович, директор Українського інституту підприємництва (м. Київ)
8. Музика Андрій Костянтинівич, спеціаліст Калинівської міської ради (Вінницька область)
9. Стастюк Наталія Георгівна, громадський активіст із м. Саки (АР Крим)
10. Богданець Тамара Василівна, начальник відділу персоналу, контролю та документації Дубенської міської ради (Рівненська область)
11. Валов Олег Володимирович, Заступник Бережанського міського голови (Тернопільська область)
12. Гаргат Сергій Іванович, виконавчий директор Центру підтримки реформ в м. Долина (Івано-Франківська область)
13. Купка Іван Іванович, Радник Щолкінського міського голови (АР Крим)
14. Весняний Валерій Миколайович, Тульчинський міський голова (Вінницька область)
15. Пасічник Назарій Володимирович, спеціаліст Тульчинської міської ради (Вінницька область)
16. Турецький Степан Петрович, Голова Гусятинської районної ради (Тернопільська область)
17. Качур Павло Богданович, спеціаліст Гусятинської районної ради (Тернопільська область)
18. Подолько Тетяна Миколаївна, начальник департаменту економічного розвитку Білгород-Дністровської міської ради (Одеська область)
19. Чередарчук Тетяна Артемівна, заступник директора школи, м. Білгород-Дністровськ (Одеська область)
20. Корнієнко Людмила Федорівна, Секретар Джанкойської міської ради (АР Крим)

Інші учасники заходу (за підтримки Вознесенької міської ради)

21. Сичова Ірина Євгенівна, Первомайський міський голова
22. Кирчак Валерій Леонідович, Південноукраїнський міський голова
23. Топчий Микола Борисович, Очаківський міський голова
24. Остапенко Валентина Яківна, Новобузький міський
25. Рубаченко Володимир Федорович, Баштанський міський голова
26. Шутяк Юрій Олександрович, Новоодеський міський голова
27. Шлікер Олексій Миколайович, Березанський сільський голова
28. Піньковий Юрій Іванович, Радсадівської міської ради

Графік візитів

26 червня 2008

15:30-16:00	Презентація м. Вознесеньк – загальна інформація та досвід співпраці з ПРООН/МПВСР <i>Ю. Гержов, Вознесенький міський голова</i>
16:00-16:30	Досвід м. Вознесеньк у впровадженні нової моделі управління системи охорони здоров'я <i>Ю. Гержов, Вознесенький міський голова</i>
16:30-17:45	Досвід м. Вознесеньк у впровадженні системи якісного управління муніципальними послугами відповідно до ISO 9001:2000 <i>В. Федоров, Перший заступник Вознесенького міського голови</i>
17:45-18:30	Зустріч з членами ОСББ «Залізничник-Вознесенький»
27 червня 2008	
09:00-10:00	Презентація заходів НГО «Сприяння розвитку освіти в м. Вознесеньк» (мережа шкіл): досвід спільного планування та впровадження пріоритетних проектів освітніх закладів
10:00-10:45	Відвідування майданчика реалізації проекту мережі шкіл
11:00-12:00	Відвідування місцевого підприємства ЗАТ «Вікторія» - виробника жіночого одягу
12:15-13:15	Круглий стіл по розробці рекомендацій щодо розбудови та удосконалення надання громадських послуг на місцевому рівні

Додаток – V:

**Деталі щодо підпроєкту, що впроваджується за підтримки
Швейцарської агенції розвитку та співробітництва**

ПРООН/МПВСР втілює компонент “Сприяння умовам врядування та розвитку за широкої участі громадян у містах”, що підтримується Швейцарською агенцією розвитку та співробітництва (ШАРС). Загальною метою проєкту є наступна: “Процес місцевого врядування та розвитку є децентралізованим та посиленним за допомогою партисипативного підходу; встановлення прозорих зв'язків з місцевою владою та сприяння співпраці між залученими містами.”

А) Територія, охоплена заходами Програми

У рамках підпроєкту, ПРООН/ МПВСР співпрацює з наступними міськими радами:

- 1) міста Саки, Джанкой та Щолкіне - в АР Крим;
- 2) міста Тульчин, Калинівка та Могилів-Подільський - у Вінницькій області.

Б) Заходи Програми

Могилів-Подільська міська рада підтримується в рамках підпроєкту Швейцарської агенції розвитку та співробітництва. Протягом 2-го кварталу громади продовжували впроваджувати свої проєкти, використовуючи кошти, перераховані їм наприкінці 2007 року (на той час вони отримали 2-гі транші проєктної підтримки).

Протягом 2-го кварталу було завершено 2 проєкти за участю громад (впроваджені громадськими організаціями дитсадку № 1 та дитсадку №5), та ГО “Ангел Надії” отримав 2-ий транш проєктної підтримки.

Фінансові трансакції на проєкти громад, що підтримуються Швейцарською агенцією розвитку та співробітництва, протягом 2-го кварталу 2008 р.

№	ОЖ/мережа	Загальна перерахована сума на кін. 2-го кварталу 2008		Сума до сплати у майбутньому, грн		Статус фінансового виконання проєктів (%)
		ШАРС	Міська рада	ШАРС	Міська рада	
3.1	ГО “Ангел Надії»	75324,75	37100,25	7495	7495	90
3.2	Дитсадок №1	7009,54	292,06	0	0	100
3.3	Дитсадок №5	7713	0	0	0	100

Окрім цього, Тульчинська міська рада подала 4 проєктні пропозиції до ПРООН/МПВСР для розгляду. З них, 2 проєкти були схвалені для подальшої підтримки. Громади готові до впровадження проєктів. Впровадження заходів залежить від наявності додаткових ресурсів ШАРС.

Деталі щодо громадських проєктів, схвалених протягом 2-го кварталу 2008

№	ОЖ/мережа	Мета	Заг. вартість (тис. грн.)	Співфінансування (у грн.)				Вигодо-набувачі
				ШАРС	Міська рада	ОЖ/ мережа	Інші донори	
1.	Дитсадок №4	Встановлення вікон	100,400	45,000	45,000	10,400	-	390
2.	Дитсадок №3	Встановлення вікон	100,400	45,000	45,000	10,400	-	434
	Всього:	*	200,800	90,000	90,000	20,800	-	824

У квітні цього року Програма організувала конференцію для муніципальних відділів підтримки міст-партнерів, частиною якої було навчання з питань важливих методичних рекомендацій щодо проведення заходів Програми, а також презентація «Стратегії діяльності ШАРС в Україні» (див. Розділ 2.1.4 «Розвиток людських ресурсів» для більш детальної інформації щодо цього заходу).

Також, було ініційоване дослідження діяльності Програми з метою узагальнення її існуючого досвіду та розробки ряду рекомендацій щодо поширення застосування підходу Програми на національному рівні (див. Розділ 2.1.1 «Реформи в сфері політики та законодавства», с. 6).

Розроблені та опубліковані навчальні матеріали з питань стратегічного планування на основі досвіду підтримки відповідного проєкту Новоград-Волинської міської ради з метою подальшого їх використання у сфері розбудови інституційного потенціалу (більш детальна інформація подана в Розділі 2.1.2 «Розбудова інституційного потенціалу», с. 8 та Розділі 2.2.2 «Результати комунікаційних заходів», підрозділі «Дослідження та публікації», с. 34).

Збірка рекомендацій «Експлуатація та обслуговування майна громади» була опублікована та розповсюджена серед міст-партнерів та інших міст під час проведення заходів по розбудові потенціалу (більш детальна інформація подана в Розділі 2.2.2 «Результати комунікаційних заходів», підрозділі «Дослідження та публікації», с. 34).

Додаток - IV:

Деталі щодо проектів громад, що впроваджуються за підтримки Посольства Норвегії

Підтримка ПРООН/МПВСП містам–партнерам Новоград-Волинський та Івано-Франківськ у 2007 році доповнювалася Посольством Норвегії в Україні.

Метою співпраці (згідно з «Угодами про співфінансування») є покращення енергоефективності в містах України, а також внесок в розбудову нових, більш ефективних систем власності та управління, пов'язаних із багатоквартирними житловими будинками.

А) Заходи Програми

Посольство надало підтримку для проекту громади у м. Новоград-Волинський та 10 проектів у м. Івано-Франківськ з метою підтримки місцевих жителів у формуванні об'єднань співвласників багатоквартирних будинків та вирішення пріоритетних проблем їхніх умов проживання.

Загальна вартість цих проектів становила 1 277 240 грн., включаючи частку Посольства Норвегії в обсязі 181 160 грн. (14,2% загальної вартості проектів). Проекти принесли безпосередню вигоду 1873 жителям цих міст. Один проект громади був завершений у 2007 році, а реалізація інших 9 проектів продовжувалася у 2008 році.

В) Використання ресурсів

Станом на кінець 2-го кварталу 2008 р. громади продовжували впроваджувати свої проекти, використовуючи кошти, перераховані їм наприкінці 2007 року (всі громади отримали 2-гі транші проектної підтримки у той час). Протягом 2-го кварталу, з фонду коштів Посольства Королівства Норвегії було перераховано 1 транш підтримки - на організацію жителів по вул. Бандери 106.

Таблиця: Фінансові трансакції на проекти громад, що підтримуються Посольством Королівства Норвегії, протягом 2-го кварталу 2008

№	ОЖ/мережа	Загальна перерахована сума на кін. 2-го кварталу 2008, грн.		Сума до сплати у майбутньому, грн.		Статус фінансового виконання проектів (%)
		Посольство Норвегії	Міська рада	Посольство Норвегії	Міська рада	
м. Івано-Франківськ						
1.1	ОСББ «Сучасне життя»	5177,4	8098,6	0	0	100
1.12	ОЖ вул. Бандери 10 б	1052,7	7041,3	0	0	100
1.21	ОСББ «Злагода 2006»	6297	0	0	0	100
	ВСЬОГО:	12527,1	15140,9			

Громади завершили роботи над проектами, провели громадські аудити та надали необхідні звіти ПРООН/МПВСП.

Детальна інформація про мобілізацію ресурсів наведена у розділі 2.2.3 (с.38).

На кінець 2-го кварталу, 2008 р. статус використання коштів склав 100,5%. Звіт про статус фінансового виконання проектів було надіслано донору.

Додаток – V:

А) Київський офіс МПВСП

№	Персонал проекту		Посада
1	Ірина Скалій		Менеджер проекту (Квітень 2004 – дотепер)
2	Олена Урсу		Спеціаліст із врядування та сталого розвитку (квітень 2005 – дотепер)
3	Галина Гуленко		Спеціаліст із моніторингу та зовнішніх зв'язків (липень 2008 – дотепер)
4	Леонід Туловський		Спеціаліст з управління якістю (квітень 2006 – дотепер)
5	Ірина Малишева		Асистент Програми / адміністративний (листопад 2007 – дотепер)
6	Анна Говоровська		Асистент Програми / фінансовий (травень 2008 – дотепер)
7	Адрій Руденко		Водій (травень 2004 – дотепер)
№	Муніципальні команди реалізації		Посада
1	Івано-Франківськ	Богдан Білик	Муніципальний координатор програми (Квітень 2004 – дотепер)
2		Олег Федоришин	Громадський активіст (Червень 2004 – дотепер)
1	Рівне	Петро Вахнюк	Муніципальний координатор програми (Лютий 2006 – дотепер)
2		Олена Казьмірчук	Громадський активіст (Червень 2004 – дотепер)
3		Людмила Постоянець	Громадський активіст (Березень 2007 – дотепер)
1	Житомир	Олександр Круківський	Муніципальний координатор програми (липень 2006 – дотепер)
1	Галич	Оксана Стефунько	Муніципальний координатор програми (Листопад 2005 – дотепер)
3		Зоряна Мартинюк	Громадський активіст (Листопад 2005 – дотепер)
1	Миколаїв	Іван Богославець	Муніципальний координатор програми (Листопад 2005 – дотепер)
2		Олена Матюхіна	Громадський активіст (Листопад 2005 – дотепер)
3		Алла Манакова	Громадський активіст (Листопад 2005 – дотепер)
1	Новоград-Вол.	Ірина Гудзь	Муніципальний координатор програми (Листопад 2005 – дотепер)
1	Кіровське	Сергій Полисюк	Муніципальний координатор програми (Березень 2006 – дотепер)
2		Павло Мороз	Громадський активіст (Серпень 2006 – дотепер)
3		Лариса Пашкевич	Громадський активіст (Серпень 2006 – дотепер)
4		Владислав Пахомов	Громадський активіст (Серпень 2006 – дотепер)
1	Кагарлик	Вадим Візьонюк	Муніципальний координатор програми (Червень 2006 – дотепер)
2		Олена Петленко	Громадський активіст (Червень 2006 – дотепер)
3		Оксана Федорченко	Громадський активіст (березень 2007 – дотепер)
1	Гола Пристань	Ніна Шаманська	Муніципальний координатор програми (Червень 2006 – дотепер)
2		Анна Сергєєва	Громадський активіст (Червень 2006 – дотепер)
1	Вознесенськ	Олександр Заїка	Муніципальний координатор програми (Серпень 2006 – дотепер)
2		Володимир Коробченко	Громадський активіст (Грудень 2006 – дотепер)
1	Українка	Валентина Полтавець	Муніципальний координатор програми (Вересень 2006 – дотепер)
2		Олена Шаповал	Громадський активіст (Листопад 2006 – дотепер)
3		Валентина Кияниця	Громадський активіст (Листопад 2006 – дотепер)
1	Нововолинськ	Олександр Бабій	Муніципальний координатор програми (Вересень 2006 – дотепер)
2		Борис Карпус	Громадський активіст (Вересень 2006 – дотепер)
3		Наталя Мартинюк	Громадський активіст (Вересень 2006 – дотепер)
4		Людмила Харевич	Громадський активіст (Жовтень 2006 – дотепер)
5		Оксана Головка-Мороз	Громадський активіст (Грудень 2006 – дотепер)
1	Могилів-Подільський	Володимир Поляк	Муніципальний координатор програми (Листопад 2006 – дотепер)
2		Сергій Тимуш	Громадський активіст (Листопад 2006 – дотепер)
3		Віктор Пічуров	Громадський активіст (Листопад 2006 – дотепер)
1	Львів	Володимир Магула	Муніципальний координатор програми (березень 2007 – дотепер)
2		Галина Когут	Громадський активіст (Березень 2007 – дотепер)
1	Рубіжне	Ірина Божич	Муніципальний координатор програми (березень 2007 – дотепер)
2		Аліна Адамчук	Громадський активіст (березень 2007 – дотепер)
1	Долина	Олександр Кізіма	Муніципальний координатор програми (червень 2007 – дотепер)
2		Сергій Гаргат	Громадський активіст (червень 2007 – дотепер)
3		Галина Ткачук	Громадський активіст (червень 2007 – дотепер)
1	Тульчин	Олександр Булеев	Муніципальний координатор програми (серпень 2007 – дотепер)
2		Олександр Мельник	Громадський активіст (серпень 2007 – дотепер)
1		Олександр Мельник	Громадський активіст (серпень 2007 – дотепер)
2		Валерій Іванович Кузін	Муніципальний координатор програми (серпень 2007 – дотепер)
3	Саки	Зера Емірсалєєва	Громадський активіст (листопад 2007 – дотепер)

Наші контакти:

ПРООН/ Муніципальна програма врядування та сталого розвитку

вул. Грушевського, 34а, оф. 46. 01021, Київ, Україна
тел./факс +38 (044) 501-42-03, 537-22-93, 253 82 90
<http://msdp.undp.org.ua> e-mail: mgsdp.info@undp.org.ua

Оксана Реміга, Старший програмний менеджер ПРООН – Oksana.Remiga@undp.org
Ірина Скалій, Менеджер проекту – Iryna.Skaliy@undp.org

Контакти муніципальних відділів підтримки у містах- партнерах

Івано-Франківськ – Муніципальний координатор проекту: Білик Богдан Іванович
Контакти МВП: Дністровська вул, 26, 2 поверх. Тел./факс: +38 (0342) 50 30 27
Офіційний веб-сайт міської ради: <http://www.mvk.if.ua> e-mail: oleg.fedorishin@mail.ru

Рівне – Муніципальний координатор проекту: Вахнюк Петро Сидорович
Контакти МВП: Поштова вул., 2, Тел./факс: +38 (0362) 63 36 66 e-mail: uinvest@ukr.net
Офіційний веб-сайт міської ради: <http://www.city-adm.rv.ua>

Житомир – Муніципальний координатор проекту: Круківський Олександр
Контакти МВП: Майдан Рад, 4/2, оф. 86. Тел./факс: +38 (0412) 37 79 89 e-mail: municipal.zt@gmail.com
Офіційний веб-сайт міської ради: <http://www.zt-rada.gov.ua>

Галич – Муніципальний координатор проекту: Стефунько Оксана
Контакти МВП: вул. Ів. Франка, 3 а/с 38. Тел.: +38 (03431) 2 21 88, тел./факс: 2 15 13
Офіційний веб-сайт міської ради: <http://www.galych-rada.gov.ua>

Миколаїв – Муніципальний координатор проекту: Богославець Іван Іванович
Контакти МВП: вул. Адмірала Макарова, 7. Тел.: +38 (0512) 47 71 88, 36 02 63.
Офіційний веб-сайт міської ради: <http://www.gorsovet.mk.ua> e-mail: osmd_nikolaev@mail.ru

Новоград-Волинський – Муніципальний координатор проекту: Гудзь Ірина Леонідівна
Контакти МВП: вул. Шевченка, 16. Тел.: +38 (04141) 5 22 15, тел./факс: 5 30 70.
Офіційний веб-сайт міської ради: <http://www.novograd.org.ua> e-mail: mvp_nv@zt.ukrtel.net

Кіровоград – Муніципальний координатор проекту: Полисюк Сергій Володимирович
Контакти МВП: вул. Шахтарська, 39 Тел.: +38 (06250) 6 25 88,
Офіційний веб-сайт міської ради: <http://www.kirovskoe.com.ua> e-mail: sovets@kir.dc.ukrtel.net

Гола Пристань - Муніципальний координатор проекту: Шаманська Ніна Миколаївна
Контакти МВП: Гола Пристань, вул. 1 Травня, 14
Тел.: +38 (05539) 2 12 77, 2 61 93 ф. 2-65-02 e-mail: gola_pry@gopri.hs.ukrtel.net

Кагарлик - Муніципальний координатор проекту: Візьонюк Вадим Валерійович
Контакти МВП: вул. Незалежності, 12 (другий поверх міського будинку культури)
Тел. (04473) 5-13-96, e-mail: kagarlyk_mrada@mail.ru

Вознесенськ – Муніципальний координатор проекту: Олександр Заїка
Контакти МВП: вул. Леніна, 41 Тел. (05134) 4-25-01, e-mail: vprii@mail.ru
Офіційний веб-сайт міської ради: <http://voznensensk.osp-ua.info/>

Українка - Муніципальний координатор проекту: Полтавець Валентина
Контакти МВП: вул. Юності, 11 офіс 16. Тел. (04472) 2 04 52, e-mail: v.poltavets@gmail.com
Офіційний веб-сайт міської ради: <http://www.ukrainka.org/>

Нововолинськ - Муніципальний координатор проекту: Борис Карпус
Контакти МВП: просп. Дружби, 27 тел 8 +380334432335 e-mail: invest@mprostir.net

Могилів-Подільський - Муніципальний координатор проекту: Поляк Володимир Миколайович
Контакти МВП: 24000 Могилів-Подільський, пл. Шевченка, 6/16, Вінницька область
тел. 8 (04337) 2-3403, e-mail: vpolyak@mogpol.com Офіційний веб-сайт: <http://www.misto.mogpod.com.ua>

Львів – Муніципальний координатор проекту: Володимир Магула
Контакти МВП: 79008 Львів, пл. Ринок, 1 тел. 8 (0322) 97-5800
Офіційний веб-сайт міської ради: www.city-adm.lviv.ua

Рубіжне – Муніципальний координатор проекту: Ірина Володимирівна Божич
Рубіжне, площа Леніна 2. тел. 8 (06453) 7 00 06
Офіційний веб-сайт міської ради: www.rubizhne.lg.ua

Долина – Муніципальний координатор проекту: Олександр Романович Кізіма
Долина, м. Незалежності, 5. тел. (03477) 22544, 22648 e-mail: SergEs@meta.ua

Тульчин – Муніципальний координатор проекту: Олександр Булєєв
Тульчин, вул. Леніна, 1 оф. 114 +38 (04335) 2-28-99 e-mail: Dasti11@yandex.ru
Офіційний веб-сайт міської ради: <http://tulchinmiskrada.gov.ua/>

Саки – Муніципальний координатор проекту: Кузін Валерій Іванович
334310, Саки, вул. Радянська, 2